

Ajoneuvolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee tieliikennelaisissa (729/2018) tarkoitettulla tiellä ja muualla käytettävien ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien:

- 1) luokitusta;
- 2) rakennetta, hallintalaitteita, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita;
- 3) ympäristöominaisuuksia;
- 4) hyväksymistä liikenteeseen ja rekisteröintiä;
- 5) ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi suoritettavia katsastuksia.

Tämä laki koskee teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Tämä laki koskee uusien moottorikelkkojen ja uusien raskaiden moottorikelkkojen sekä tieliikennekäyttöön tarkoitettujen uusien ajoneuvojen maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista. Tämä laki koskee myös sellaisten järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tämä laki koskee moottorikelkkojen ja raskaiden moottorikelkkojen sekä tieliikennekäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen asennusta ja korjausta. Tämä laki koskee myös sellaisten järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennusta ja korjausta, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Ajoneuvon, jota käytetään yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä alueella, sovelletaan ainoastaan ajoneuvon yleisiä turvallisuusvaatimuksia koskevan 3 §:n vaatimuksia, vastuuta ajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta koskevaa 12 §:ää vastuuta koskevin osin, ajoneuvon korjausvelvoitetta ja takaisinkutsua koskevaa 178 §:ää, seuraamuksia koskevaa 10 lukua, ajokieltoon määräämistä koskevaa 198 §:ää ja valvontakatsastukseen määräämistä koskevaa 200 §:ää.

Tätä lakia ei sovelleta sellaiseen jalankulkua avustavaan tai korvaavaan liikkumisvälineeseen, jossa sähkömoottoreiden yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho on enintään 1,00 kilowattia ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa, eikä sellaiseen liikkumisen apuvälineeseen, potkukelkkaan, leikkiajoneuvon tai vastaavaan laitteeseen, jota ei ole varustettu moottorilla.

Tämä laki ei koske EU-tyyppihyväksyntää eikä EU-yksittäishyväksyntää, jos tässä laissa ei toisin säädetä.

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;
- 2) *akkreditointielimellä* kansallista akkreditointielintä, joka kuuluu akkreditointielinten väliin vastavuoroisiin tunnustamissopimuksiin;
- 3) *autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksella* moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/858;
- 4) *CE-merkinnällä* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaista merkintää;
- 5) *ennakkoilmoituksella* uutta tai keskeneräistä ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamista Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ensirekisteröintiä;
- 6) *ennakkoilmoitustodistuksella* todistusta siitä, että ajoneuvo on ennakkoilmoitettu;
- 7) *ensimmäisen käyttöönoton ajankohdalla* päivää, jolloin ajoneuvo on ensimmäisen kerran rekisteröity Suomessa tai jolloin ajoneuvo on tosiasiallisesti otettu käyttöön;
- 8) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;
- 9) *erillisellä teknisellä yksiköllä* sellaista ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan tyyppihyväksyä erikseen mutta ainoastaan suhteessa yhteen tai useampaan määrättyyn ajoneuvotyyppiin;
- 10) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 11) *E-tyyppihyväksynnällä* moottoriajoneuvojen varusteiden ja osien hyväksymisehtojen yhdenmukaistamista ja hyväksymisten vastavuoroista tunnustamista koskevaan sopimukseen (SopS 70/1976), jäljempänä *Geneven sopimus*, liitettujen sääntöjen, jäljempänä *E-sääntö*, mukaista tyyppihyväksyntää;
- 12) *EU-tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin tai erillisen teknisen yksikön tyyppi on asiaankuuluvien EU-tyyppihyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen;
- 13) *EU-yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla myös muu kuin ainoa kappale, on asiaankuuluvien EU-yksittäishyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen;
- 14) *EY-tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön tyyppi on puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY ja sen IV tai XI liitteessä lueteltujen säädösten sisältämien, sitä koskevien hallinnollisten säännösten ja teknisten vaatimusten mukainen;
- 15) *haltijalla* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka ei ole ajoneuvon omistaja ja jolle ajoneuvon pääasiallinen käyttö on siirtynyt tai jonka käyttöön ajoneuvo on yli 30 päivän ajaksi luovutettu sopimuksen perusteella;
- 16) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa, jota ei ole ensisijaisesti tarkoitettu kulkemaan ilman vetoajoneuvoa omalla käyttövoimallaan;
- 17) *hinattavalla laitteella* sellaista auton perävaunua tai muuhun moottorikäyttöiseen ajoneuvoon kuin autoon tai sen perävaunuun kytkettävää hinattavaa ajoneuvoa, jota ei ole tarkoitettu henkilöiden eikä tavaroiden kuljetukseen eikä matkailuun;

- 18) *jälkitarkastuksella* sellaista katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle suoritettavaa tarkastusta, joka on osa katsastusta;
- 19) *järjestelmällä* yhden tai useamman erityisen toiminnon suorittamiseksi ajoneuvossa yhdistettyjen laitteiden kokoonpanoa;
- 20) *kansallisella tyyppihyväksynnällä* vain Suomessa voimassa olevaa tyyppihyväksyntää;
- 21) *kansallisella piensarjatyypinhyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että vuotuisten enimmäismäärien rajoissa pieninä sarjoina valmistettava ajoneuvotyyppi on asiaankuuluvien kansallista piensarjatyypinhyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen;
- 22) *komponentilla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan tyyppihyväksyä ajoneuvosta erillään;
- 23) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon taikka ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;
- 24) *L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksella* kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 168/2013;
- 25) *luovutusilmoituksella* ilmoitusta, jolla ajoneuvon edellinen omistaja ilmoittaa ajoneuvon uuden omistajan nimen, osoitteen ja ajoneuvon luovutuspäivän rekisteröinnin suorittajalle merkittäväksi rekisteriin;
- 26) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa yksi tai useampi hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että keskeneräinen tai valmistunut ajoneuvotyyppi täyttää valmistusvaiheen mukaan asiaankuuluvat hallinnolliset säännökset ja tekniset vaatimukset;
- 27) *mootorikäyttöisellä ajoneuvolla* autoa, moottoripyörää, mopoa, kolmi- tai nelipyöräistä L-luokan ajoneuvoa, traktoria, moottoriyökonetta ja maastoajoneuvoa;
- 28) *muutoskatsastuksella* ajoneuvon tehtyjen muutosten hyväksymiseksi taikka ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;
- 29) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevaikutusta ja käyttötarkoitusta koskevissa tiedoissa tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;
- 30) *määräaikaikatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määräajoin suoritettavaksi säädettyä ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;
- 31) *nimetyllä tutkimuslaitoksella* laitosta, jonka hyväksyntäviranomaisen on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena ja joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle tai Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeristölle;
- 32) *osalla* ajoneuvon kokoonpanoa, korjausta ja huoltoa varten käytettäviä hyödykkeitä sekä varaosia;
- 33) *rekisteri-ilmoituksella* ajoneuvon ensirekisteröintiä, muutosrekisteröintiä tai liikennekäyttöä koskevien tietojen ilmoittamista rekisteröinnin suorittajalle;
- 34) *rekisterikilvellä* ajoneuvon kiinnitettävää kilpeä, jossa on ajoneuvon rekisteritunnus;
- 35) *rekisteritunnuksella* ajoneuvon yksilöivää rekisteröinnin suorittajan antamaa kirjain- ja numerosarjaa;
- 36) *rekisterillä* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;
- 37) *rekisteröinnin suorittajalla* Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun lain 25 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;
- 38) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokitusta, vaatimustenmukaisuuden toteamista ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;
- 39) *rekisteröintitodistuksella* rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity;
- 40) *rengas-nasta-yhdistelmällä* nastarengasta, joka on kansallisesti tyyppihyväksytty komponenttina;

- 41) *siirtomerkillä* ajoneuvoon kiinnitettävää merkkiä, jossa on rekisteritunnus;
- 42) *sopimusrekisteröijällä* liikenteen palveluista annetun lain 25 luvussa tarkoitettua palveluntarjoajaa, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on siirtänyt lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyviä avustavia tehtäviä;
- 43) *talouden toimijalla* ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistajaa, valmistajan edustajaa, maahantuojaa tai jakelijaa;
- 44) *traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksella* maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 167/2013;
- 45) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;
- 46) *tyypillä* Euroopan unionin lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä tarkoitettujen olennaisten osien osalta samanlaisia ajoneuvoja (*ajoneuvotyyppi*), järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia tai varusteita;
- 47) *tyyppi hyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppi täyttää asiaankuuluvat hallinnolliset säännökset ja tekniset vaatimukset;
- 48) *valmistajan edustajalla* sitä, jonka ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja on valtuuttanut edustamaan itseään hyväksyntäviranomaisiin ja markkinavalvontaviranomaisiin nähden sekä toimimaan puolestaan tyyppi- tai yksittäishyväksyntään liittyvissä asioissa;
- 49) *valvontakatsastuksella* sellaista ajoneuvon vikojen ja puutteiden vuoksi suoritettavaa katsastusta, jonka määrää viranomainen;
- 50) *variantilla* tietyiltä osiltaan samanlaisia saman tyyppin ajoneuvoja;
- 51) *varmenteella* ennakoilmoituksen tekijälle tai ajoneuvon rekisteriin merkitylle omistajalle luovutettavaa ajoneuvon omistusoikeutta osoittavaa tunnistetta;
- 52) *varusteella* kaikkia muita hyödykkeitä kuin osia, joita voidaan lisätä tai asentaa ajoneuvoon;
- 53) *versiolla* tietyiltä osiltaan samanlaisia saman tyyppin samaan varianttiin kuuluvia ajoneuvoja;
- 54) *yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla myös muu kuin ainoa kappale, on asiaankuuluvien kansallista yksittäishyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen.

3 §

Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän yleiset turvallisuusvaatimukset

Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän on oltava liikenteeseen soveltuva ja rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen. Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän rakenne, varusteet, ulkopuolinen muoto ja materiaali eivät saa aiheuttaa vaaraa.

Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän on oltava tavanomaisissa ajotilanteissa helposti hallittavissa. Hallintalaitteiden on oltava rakennettu ja sijoitettu niin, että niiden käyttö ajon aikana on helppoa ja turvallista. Hallintalaitteet, mittarit ja merkkivalot eivät saa poiketa muiden samaan luokkaan kuuluvien ajoneuvojen järjestelmistä siinä määrin, että siitä aiheutuu haittaa tai vaaraa.

4 §

Velvoite korjata puutteellisuus ja vika

Jos ajoneuvon rakenteessa tai varusteissa havaitaan turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin vaikuttava puutteellisuus tai vika, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin puutteellisuus ja vika on korjattu. Tämä kielto ei kuitenkaan koske matkalla todettua, olosuhteet huomioon ottaen vähäiseksi katsottavaa puutteellisuutta tai vikaa, joka on syntynyt matkan kessa ja joka ei ole ollut kuljettajan välittömästi havaittavissa ja korjattavissa tai jonka korjausta ei voida ilman huomattavaa hankaluutta matkalla suorittaa.

5 §

Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen käyttö liikenteessä

Ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta ei saa käyttää liikenteessä, jollei ajoneuvotyyppiä tai yksittäistä ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa tai varustetta ole asianmukaisesti hyväksytty liikenteeseen.

6 §

Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen myynti

Ajoneuvoa, joka ei ole tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukainen ja jota ei ole näiden säännösten ja määräysten mukaisesti varustettu hyväksyntämerkinnällä tai CE-merkinnällä, jos sellaista on säännöksissä tai määräyksissä edellytetty, ei saa uutena tie-liikennekäyttöön tai moottorikelkkaa tai raskasta moottorikelkkaa maastoliikennekäyttöön tarkoitettuna myyntitarkoituksessa tuoda maahan eikä valmistaa Suomessa myytäväksi. Tällaista ajoneuvoa ei myöskään saa pitää kaupan, myydä eikä muuten luovuttaa.

Järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta, joka ei ole tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukainen tai jota ei ole näiden säännösten ja määräysten mukaisesti varustettu hyväksyntämerkinnällä tai CE-merkinnällä, jos sellaista on säännöksissä tai määräyksissä edellytetty, ei saa tie- tai maastoliikennekäyttöön tarkoitettuna myyntitarkoituksessa tuoda maahan eikä valmistaa Suomessa myytäväksi. Tällaista järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta ei myöskään saa pitää kaupan, myydä eikä muuten luovuttaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kielto ei koske sellaisia ajoneuvoja, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia eikä varusteita, jotka käytössä kulumisen tai muun syyn vuoksi ovat alkuperäiseen tarkoitukseensa kelpaamattomia, jos tästä ilmoitetaan näkyvästi kaupan olevaan ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen tai sen pakkaukseen tehdyllä merkinnällä tai jos muuten käy selvästi ilmi, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste myydään romuksi tai muuhun tarkoitukseen kuin sellaisenaan liikenteessä käytettäväksi.

7 §

Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen

Ellei jäljempänä toisin säädetä, liikenteessä käytettävää ajoneuvoa ei saa korjata, muuttaa eikä varustaa lisälaitteella siten, ettei ajoneuvo enää täytä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Ajoneuvon ei myöskään saa antaa muuttua sellaiseksi, ettei se enää täytä näitä vaatimuksia. Myöskään ajoneuvon iän ja luontaisen kulumisen vuoksi ajoneuvosta turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista ajoneuvon korjaamisen, kunnostamisen ja rakenteen muuttamisen teknisistä vaatimuksista ja niistä edellytettävistä selvityksistä sekä 139 ja 144 §:n mukaisessa vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa ja vaatimuksissa tarkoituksenmukaisuussyistä sovellettavista vähäisistä poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista. Poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää.

8 §

Kanta-ajoneuvo, korjattu ajoneuvo ja rakennettu ajoneuvo

Kanta-ajoneuvo on ajoneuvo, jonka alkuperäisistä osista yli 50 prosenttia muodostaa osan ajoneuvosta, jota on korjattu tai joka on koottu osista. *Korjattu ajoneuvo* on vaurioitunut ja sen jälkeen kunnostettu ajoneuvo, jolla on kanta-ajoneuvo ja jonka alkuperäisistä osista vähintään 25 prosenttia on vaihdettu. Korjattu ajoneuvo on myös osista koottu ajoneuvo. Korjattu ajoneuvo merkitään rekisteriin kanta-ajoneuvon tunnistetiedoilla.

Rakennettu ajoneuvo on ajoneuvo, jonka alkuperäisistä osista vaihdetaan vähintään 50 prosenttia. Rakennetulle ajoneuvolle on annettava uusi valmistenumero. Jos kysymyksessä on ensimmäistä kertaa käyttöön otettava M-, N- tai O-luokan ajoneuvo, se on yksittäishyväksyttävä. Muu ajoneuvo on esitettävä rekisteröintikatsastuksessa hyväksyttäväksi.

Rekisteriin ja rekisteröintitodistukseen on merkittävä tieto siitä, että kyseessä on korjattu tai rakennettu ajoneuvo, sekä tarvittavat tiedot korjatussa tai rakennetussa ajoneuvossa käytetyistä osista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) ajoneuvon osien ja osakokonaisuuksien osuudesta ajoneuvosta;
- 2) rakennettuun ja korjattuun ajoneuvoon liittyvien tietojen merkitsemisestä rekisteröintitodistukseen ja rekisteriin;
- 3) siitä, minä ajankohtana rakennettu tai korjattu ajoneuvo katsotaan rakennetuksi tai korjatuksi ajoneuvoksi.

9 §

Selvitys korjatun ja rakennetun ajoneuvon osien alkuperästä

Korjatun ajoneuvon rekisteröintikatsastuksessa on esitettävä selvitys vaihdettujen osien osuuksista. Jos katsastustoimipaikka katsoo sen tarpeelliseksi, osien alkuperästä on esitettävä luotettava selvitys.

Rakennetun ajoneuvon kokoamisessa käytettyjen osien alkuperästä on esitettävä luotettava selvitys.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna selvityksenä rekisteröintikatsastuksessa tai yksittäishyväksynnässä on esitettävä osaluettelo tarvittavine liitteineen. Osaluettelon laatimiseksi tarvittavien tietojen hankkimisesta vastaa ajoneuvon omistaja tai haltija.

10 §

Yksilöllisesti valmistettu ajoneuvo

Yksilöllisesti valmistettu ajoneuvo on L3e-, L4e- tai L5e-luokan ajoneuvo, jonka osista osa on yksilöllisesti valmistettuja tai sarjavalmisteisista osista merkittävässä määrin muutettuja ja jonka osista enintään 50 prosenttia on peräisin samasta sarjavalmisteisesta ajoneuvomallista.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta yksilöllisesti valmistettujen ajoneuvojen valmistenumerot. Valmistenumeroita voidaan myöntää kalenterivuodessa enintään 150 kappaletta. Ensirekisteröinti on suoritettava viiden vuoden kuluessa valmistenumeron antamisesta. Muussa tapauksessa ajoneuvolle on haettava uusi valmistenumero.

Katsastustoimipaikka varmentaa valmistenumeron sen molemmille puolille tehdyllä katsastustoimipaikkaa osoittavalla meistolla.

11 §

Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen hinattavaan ajoneuvon kytkettävä hinattava ajoneuvo on ensirekisteröitävä, muutosrekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen hinattavaan ajoneuvon kytkettävää hinattavaa ajoneuvoa, jota ei ole asianmukaisesti ensirekisteröity, muutosrekisteröity ja katsastettu, ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*).

12 §

Vastuu ajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta

Ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja ovat vastuussa siitä, että liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on liikennekelpoinen ja, jos sitä edellytetään, rekisteröity ja katsastettu.

Jos ajoneuvoa kuljettaa sen omistajan tai haltijan työntekijä, työnantajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen, kun se luovutetaan työntekijän kuljetettavaksi, ja että ajoneuvo tarkastetaan ja huolletaan riittävän usein sen pitämiseksi liikennekelpoisessa kunnossa. Kuljettajan on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei voi itse korjata.

13 §

Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet

Liikenteessä käytettävän ajoneuvon on vastattava ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohdan tai myöhemmin voimassa olleita vaatimuksia, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Liikenteessä käytettävässä ajoneuvossa on kuitenkin oltava vähintään:

- 1) luotettava ja toiminnaltaan varma ohjauslaite;
- 2) käyttöjarru, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo, polkupyörä tai kevyt sähköajoneuvo;
- 3) renkaat ja vanteet taikka telat tai jalakset, jotka vastaavat niille kohdistuvaa kuormitusta;
- 4) paloturvallinen polttoaine- ja sähköjärjestelmä, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo;
- 5) tarpeelliset valaisimet, heijastimet ja heijastavat tunnuskilvet;
- 6) varoituskolmio, jos ajoneuvon suurin teknisesti sallittu kokonaismassa on yli 500 kilogrammaa, ellei kyse ole O₁-luokan ajoneuvosta tai muusta kokonaismassaltaan enintään 750 kilogramman hinattavasta ajoneuvosta; tällöin riittää, että varoituskolmio on vetoajoneuvossa;
- 7) kuljettajalla riittävä näkyvyys eteen, sivuille ja taakse;
- 8) tarpeelliset laitteet näkyvyyden varmistamiseksi tuulilasini läpi kaikissa sääoloissa, jos ajoneuvossa on tuulilasi;
- 9) tarpeelliset laitteet ja rakenteet kevyiden ajoneuvojen kuljettajien ja matkustajien suojaamiseksi törmäystilanteessa;

10) äänimerkinantolaite, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo, kevyt sähköajoneuvo tai polkupyörä;

11) nopeusmittari, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo, sekä nopeudenrajoitin, jos kysymyksessä on M₂-, M₃-, N₂- tai N₃-luokan ajoneuvo;

12) peruutuslaite, jos kysymyksessä on neli- tai useampipyöräinen moottorikäyttöinen ajoneuvo;

13) rakenteet, jotka turvaavat riittävän ohjattavuuden, riittävät kaarreajo- ja jarrutusominaisuudet sekä kääntyvyyden;

14) riittävä maavara, jos ajoneuvossa on pyörät;

15) turvalliset ja kuljetettavalle kuormalle soveltuvat kuormatilan rakenteet ja varusteet sekä kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävät sidonta- ja kiinnitysvälineet, jos ajoneuvoa käytetään tavarankuljetukseen;

16) toiminnaltaan varma ja kestävä kytkentälaitte, jos kysymyksessä on hinattava ajoneuvo tai ajoneuvo, jota käytetään hinattavan ajoneuvon vetoon.

M₁-, N₁- ja L3e—L7e-luokan ajoneuvossa on oltava laite ajoneuvon luvattoman käytön estämiseksi.

EU- ja EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon katsotaan täyttävän 1—3 momentissa säädetyt vaatimukset.

Käytetyn ajoneuvon katsotaan täyttävän 1—3 momentissa säädetyt vaatimukset, jos se täyttää ne tekniset vaatimukset, jotka olivat voimassa Suomessa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Tieliikennekäyttöön tarkoitettussa ajoneuvossa on kuitenkin aina oltava 2 momentin 6 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti varoituskolmio.

Ajopiirturista säädetään tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 165/2014. Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 3821/85 ja (EY) N:o 2135/98 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa tarkoitettuja hyötyajoneuvoja Suomessa ovat sellaiset M- ja N-luokan ajoneuvot, joiden ensimmäisen käyttöönottovuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joita ei käytetä kaupalliseen tavarankuljetukseen tai henkilöiden kuljetuksiin.

Jos markkinoille saatettuun uuteen M-luokan ajoneuvoon on asennettu kiinteästi autoradiovastaanotin, vastaanottimella tulee voida vastaanottaa ja toistaa maanpäällisiä digitaalisia ja analogisia radiolähettyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset:

1) ajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista;

2) ajoneuvon järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita koskevista vaatimuksista;

3) tavarankuljetukseen käytettävien ajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista;

4) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä.

14 §

Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä ja yksittäisenä kappaleena valmistetun tai maahantuodun ajoneuvon taikka tällaiseen ajoneuvoon tarkoitettujen osien, järjestelmien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymisessä liikennekäyttöön ei sovelleta 13 §:n 2 momentissa säädettyjä

vaatimuksia, jotka edellyttävät rikkovia testejä. Keskeisten vaatimusten täytyminen on kuitenkin osoitettava.

Edellä 13 §:n 2 momentin 11 kohdassa tarkoitettua nopeudenrajoitinta ei vaadita:

- 1) sotilasajoneuvossa, pelastusautossa, poliisijoneuvossa, Tullin ajoneuvossa ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvossa;
- 2) yksinomaan taajamaliikenteessä käytettävässä linja-autossa; eikä
- 3) autossa, jonka nopeus ei sen rakenteen johdosta voi nousta ajoneuville sallittua nopeutta korkeammaksi.

Ulkovallan edustuston tai diplomaattikunnan jäsenen hallinnassa olevaan tai aiemmin olleeseen, ulkomailta perintönä tai testamentilla saatuun sekä tullihuutokaupasta tai muusta valtion järjestämästä huutokaupasta hankittuun ajoneuvoon tai muuttoajoneuvoon voidaan 13 §:n 2 momentissa säädettyjä muita kuin valaisimia koskevien keskeisten vaatimusten osalta soveltaa aiemman rekisteröintimaan ensirekisteröinnissä sovellettuja tai ensimmäisen käyttöönoton ajankohtaa koskevia taikka näitä uudempia vaatimuksia.

Edellä 13 §:n 2 momentissa säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta istuinkorkeudeltaan enintään 0,635 metriä olevaan muuhun kuin aikuisten käyttöön tarkoitettuun polkupyörään eikä pelkästään urheilu- tai kilpakäyttöön tarkoitettuun polkupyörään.

Kevyen sähköajoneuvon käyttäjarruksi hyväksytään myös riittävän hidastuvuuden varmistava sähkömoottori. Ohjauslaitteena hyväksytään myös riittävän ohjattavuuden mahdollistava vakausjärjestelmä.

Ensi kertaa käyttöön otettavan maastoajoneuvon ja moottorityökoneen liikennekäyttöön hyväksymisen tulee kattaa 13 §:n 2 momentissa tarkoitettut osat ja ominaisuudet seuraavin poikkeuksin:

- 1) peruutuslaitetta ei edellytetä, jos ajoneuvon omamassa on enintään 300 kg tai jos ajoneuvossa on hallintalaitteet eteenpäin ja taaksepäin ajamista varten;
- 2) nopeusmittaria ei edellytetä ajoneuvossa, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h;
- 3) käyttäjarrua ei edellytetä hydrostaattisella voimansiirrolla varustetussa moottorityökoneessa, jos riittävä hidastuvuus voidaan saavuttaa voimansiirron avulla ja ajoneuvo pysyy paikallaan moottorin ollessa pysähdyksissä;
- 4) ilmatyynyalukseen sovelletaan ainoastaan vaatimusta äänimerkinantolaitteesta;
- 5) kävellen ohjattavaan moottorityökoneeseen sovelletaan ainoastaan vaatimusta heijastimista.

Pakollisena edellytettyjen valaisin- ja heijastinlaitteiden on oltava tyyppihyväksytyt tai jos tyyppihyväksyntävaatimusta ei ole kohtuudella sovellettavissa, niiden on vastattava keskeisiä väri-, valoteho- ja näkyvyysvaatimuksia.

Liikkumisesteisen kuljettajan tai liikkumisesteisen matkustajan käyttöön tarkoitettu ajoneuvo voidaan hyväksyä liikennekäyttöön, vaikka liikkumisesteen johdosta asennettu erikoislaite ei olisi säännösten ja määräysten mukainen, edellyttäen, että liikenneturvallisuus ei merkittävästi vaarannu.

15 §

Valmistenumero ja valmistajan kilpi

Liikenteessä käytettävässä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja sen perävaunussa sekä traktoriin kytketyssä hinattavassa laitteessa on oltava valmistenumero. Valmistenumeron antaa valmistaja, Liikenne- ja viestintävirasto, katsastustoimipaikka tai ulkomaisten ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitava viranomainen. Valmistenumero on merkittävä todistettavasti ja pysyvästi ajoneuvoon, ja sen on oltava selkeästi nähtävissä. Jos valmistenumero vahingoittuu tai se poistetaan, se on merkittävä ajoneuvoon uudelleen. Ensimmäistä kertaa käyttöön otettavassa autossa ja sen perävaunussa, L-luokan ajoneuvossa ja traktorissa on lisäksi oltava valmistajan kilpi.

Katsastustoimipaikka merkitsee rekisteriin tiedon valmistenumeralle tehtävistä toimenpiteistä ja mahdollisesta uudesta sijainnista. Korjattu ajoneuvo merkitään rekisteriin kanta-ajoneuvon valmistenumeralta.

Katsastustoimipaikan on ilmoitettava katsastustoimipaikkaa osoittava meisto Liikenne- ja viestintävirastolle ennen meiston käytön aloittamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valmistenumeron antamisesta, merkitsemisestä ja vahingoittuneen tai poistetun valmistenumeron merkitsemisestä uudelleen rakennettuun ajoneuvoon, korjattuun ajoneuvoon, vaurioituneeseen ajoneuvoon ja yksilöllisesti valmistettuun ajoneuvoon.

Valmistajan kilpeä ja valmistenumeroa koskevista vaatimuksista säädetään autojen ja niiden perävaunujen puite-asetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset valmistenumeroa ja valmistajan kilpeä koskevista vaatimuksista.

16 §

Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittaminen

Ajoneuvon energiankulutus ja kasvihuonekaasupäästöt sekä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat tekijät eivät saa tarpeettomasti poiketa ajoneuvon valmistusajankohdan yleisen teknisen tason mukaisten ajoneuvojen vastaavista vaikutuksista eivätkä tarpeettomasti aiheuttaa riskiä terveydelle tai ympäristölle.

Sellaiseen ajoneuvon, jota on sen käyttövoiman vaihdon tai siihen soveltuvan polttoaineen vaihdon johdosta muutettu sen ensimmäisen käyttöönoton jälkeen, sovelletaan energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevia vaatimuksia vain siltä osin kuin muutos voi vaikuttaa ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoajankohtaa vastaavien raja-arvojen täyttymiseen uudella käyttövoimalla tai polttoaineella. Ensimmäistä käyttöönottoajankohtaa vastaavan raja-arvon määrittelyssä otetaan huomioon 7 §:n 1 momentin mukaisesti ajoneuvon luontainen kuluminen.

Kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä, yksittäishyväksynnässä ja yksittäisenä kappaleena valmistetun tai maahantuodun ajoneuvon hyväksymisessä liikennekäyttöön sovelletaan energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevia vaatimuksia vain siltä osin kuin se liittyy suoraan raja-arvojen täyttymisen osoittamiseen, ellei se energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamiseksi tai valvomiseksi ole välttämätöntä. Osoittaminen voidaan toteuttaa myös ajoneuvolle soveltuvalla muulla kuin tyyppihyväksyntävaatimukseen sisältyvällä osoittamistavalla, jos tulosten vastaavuus hyväksynnän raja-arvoihin tai muihin vaatimuksiin voidaan riittävän luotettavasti todentaa.

Nastan ja nastarenkaan haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat tekijät eivät saa tarpeettomasti poiketa nastan tai nastarenkaan valmistus- tai käyttöönottoajankohdan yleisen teknisen tason mukaisten nastojen ja nastarenkaiden vastaavista vaikutuksista eivätkä tarpeettomasti aiheuttaa riskiä terveydelle tai ympäristölle.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ajoneuvon hyväksynnässä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista osien ja ominaisuuksien teknisistä vaatimuksista. Määräysten on oltava tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset liikennekäyttöön sallittuja nastoja ja nastarenkaita koskevista vaatimuksista.

17 §

Lupa poiketa energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista sekä ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää varten luvan poiketa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää koskevista tämän lain nojalla annetuista sellaisista säännöksistä ja määräyksistä, jotka liittyvät energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamiseen taikka rakenteiden, hallintalaitteiden, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien, varusteiden tai ominaisuuksien turvallisuuteen. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Poikkeuslupa voidaan myöntää tois- taiseksi voimassa olevana tai määräaikaisena ja siihen voidaan liittää ehtoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää:

1) vähintään neljä vuotta ennen rekisteröintiä maahantuodulle tai Suomessa valmistetulle rekisteröimättömälle ajoneuvolle, jota ei ole käytetty, ajoneuvon ottamiseksi käyttöön maahan- tuonti- tai valmistusajankohtana voimassa olleiden vaatimusten mukaisesti;

2) enintään neljän vuoden määräajaksi ajoneuvoa koskevista vaatimuksista yksittäiselle tai useammalle erikseen yksilöidylle nopeuskilpailussa käytettävälle ajoneuvolle ajoneuvoa kilpai- lussa käytettäessä sekä matkalla kilpailuun ja sieltä pois tai kilpailun edellyttämässä katsastuk- sessa käyntiin;

3) muusta erityisestä syystä yksittäiselle tai useammalle erikseen yksilöidylle ajoneuvolle sitä koskevista tämän lain nojalla säädetyistä tai määrätystä vaatimuksista ajoneuvon hyväksy- miseksi liikennekäyttöön.

18 §

Käytettynä maahantuodun ajoneuvon vaatimukset

Sellaisen käytettynä maahantuodun ajoneuvon, joka ensirekisteröidään tai otetaan Suomessa muutoin ensimmäistä kertaa käyttöön, on täytettävä ne tekniset vaatimukset, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Sellai- sen toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyn EU- tai EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon, joka täyttää 7 §:ssä säädetyt vaatimukset ja jolla ei ole rekisteröintitodistukseen merkittyjä käyttöön liittyviä rajoituksia, katsotaan täyttävän tämän momentin vaatimukset.

Ensirekisteröitäessä muualta kuin ETA-valtiosta tai Ahvenanmaan maakunnasta käytettynä maahantuotu auto tai sen perävaunu, jonka ensimmäisestä käyttöönotosta siellä on kulunut alle kuusi kuukautta, ajoneuvo on esitettävä yksittäishyväksyntään, jos sitä ei ole EU- tai EY-tyyp- pihyväksytty.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tekniset määräykset poikkeuksista 1 momentissa tar- koitettuihin teknisiin vaatimuksiin. Poikkeusten on oltava välttämättömiä ajoneuvon käyttotar- koituksen, liikenneturvallisuuden vaatimusten ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutetta- vuuden kannalta.

19 §

Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset

Erikoiskuljetuksessa käytettävä ajoneuvo ja ajoneuvoyhdistelmä on varustettava riittäväillä merkinnöillä, tunnus- ja varoitusvalaisimilla, heijastimilla ja muilla varoituslaitteilla, joilla eh- käistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja häitää. Liikenne- ja viestintävirasto antaa

tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksessa käytettävässä ajoneuvossa ja ajoneuvoyhdistelmässä vaadittavista merkinnöistä, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Erikoiskuljetuksessa käytettävän varoitusajoneuvon on oltava suurimmalta tekniseltä sallitulta kokonaismassaltaan enintään 7,5 tonnia oleva M₁-, N₁- tai N₂-luokan ajoneuvo. Varoitusajoneuvon on oltava selkeästi havaittavissa ja se on varustettava riittävillä merkinnöillä, heijastimilla, tunnus- ja varoitusvalaisimilla sekä muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksissa käytettävältä varoitusajoneuvolta edellytettävistä väreistä, varoitusajoneuvon varoitustauluista, korkeuden mittalaitteista, varoitusvalaisimista, heijastimista ja muista varoituslaitteista sekä varoitusajoneuvossa riittävistä liikenteen ohjauksessa ja turvallisuuden varmistamisessa käytettävistä laitteista ja välineistä.

2 luku

Ajoneuvojen luokitus

20 §

Auto

Luokituksesta M- ja N-luokan ajoneuvoiksi (*auto*) säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Autot jaetaan seuraaviin alaluokkiin:

- 1) M₁-luokan ajoneuvo (*henkilöauto*);
- 2) M₂- ja M₃-luokan ajoneuvo (*linja-auto*);
- 3) N₁-luokan ajoneuvo (*pakettiauto*);
- 4) N₂- ja N₃-luokan ajoneuvo (*kuorma-auto*).

21 §

Kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot ja nelipyörät

Luokituksesta L-luokan ajoneuvoiksi (*kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot ja nelipyörät*) säädetään L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa.

22 §

Traktorit ja R-luokan perävaunut sekä S-luokan vedettävät vaihdettavissa olevat laitteet

Luokituksesta T- ja C-luokan ajoneuvoiksi (*traktorit*), R-luokan perävaunuiksi sekä S-luokan vedettäviksi vaihdettavissa oleviksi laitteiksi säädetään traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

23 §

Moottorityökone

Moottorityökoneella tarkoitetaan:

- 1) omalla käyttövoimallaan liikkuvaa ajoneuvoa, joka on suunniteltu ja rakennettu työkooneeksi ja joka ei rakenteensa takia sovellu matkustajien eikä tavaroiden kuljettamiseen; auton alustalle asennettua työkonetta ei pidetä moottorityökoneena;

2) perävaunujen ja kuljetusalustojen siirtoon satamassa tai muulla terminaalialueella valmistettua vetotrukkia, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 50 kilometriä tunnissa, jos ajoneuvo ei ole kuorma-auto tai traktori;

3) työmaalla tehtäviin kuljetuksiin tarkoitettua muuta ajoneuvoa kuin traktoria (*dumpperi*), jollei ajoneuvoa ole pidettävä kuorma-autona.

24 §

Maastoajoneuvo

Maastoajoneuvolla tarkoitetaan sellaista moottorirekeä, jossa on jalakset tai telat, ilmatyyny-alusta sekä muuta henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka muita ajoneuvoja vetämään valmistettua jäällä, lumessa tai vajottavassa maastossa taikka maahan tukeutuen kulkemaan valmistettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa. Maastoajoneuvolla ei kuitenkaan tarkoiteta ajoneuvoa, joka on tarkoitettu kuljetettavaksi moottorikelkkailureitin lisäksi myös muulla tiellä, eikä ajoneuvoa, joka on EU- tai EY-tyyppihyväksytty 20—22 §:ssä tarkoitettuun ajoneuvoluokkaan tiellä käytettäväksi.

Moottorireki on jalaksin tai teloin varustettu maastoajoneuvo. *Moottorikelkka* on telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdelle henkilölle ja jonka omamassa on enintään 500 kilogrammaa. *Raskas moottorikelkka* on telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään neljälle henkilölle ja jonka omamassa on yli 500 kilogrammaa ja enintään 800 kilogrammaa.

25 §

Auton perävaunu

Luokituksesta O-luokan ajoneuvoiksi (*auton perävaunu*) säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

26 §

Muut hinattavat ajoneuvot

Muita hinattavia ajoneuvoja ovat L-luokan ajoneuvojen perävaunut, polkupyörän perävaunut, maastoajoneuvon perävaunut ja moottorityökoneen perävaunut sekä muut kuin EU-tyyppihyväksytyt traktorilla hinattavat ajoneuvot.

27 §

Ajoneuvon luokan määräytyminen

Ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön otettavan muun kuin EU- tai EY-tyyppihyväksytyt M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon luokkana ja alaluokkana käytetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen luokitusperusteiden mukaista luokkaa ja alaluokkaa.

Suomessa käytössä olevan ajoneuvon luokkana ja alaluokkana käytetään ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton yhteydessä sille määriteltä tai, jos ajoneuvo on rekisteröity, sille rekisteriin merkittyä luokkaa ja alaluokkaa.

28 §

Muut moottorittomat ajoneuvot

Polkupyörällä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön tai tavaran kuljettamiseen valmistettua polkimin tai käsikammin varustettua ja täysin tai pääosin lihasvoimalla käytettävää vähintään kaksipyöräistä ajoneuvoa. Polkupyörä voi myös olla varustettu sellaisilla yhteenlasketulta jatkuvalta nimellisteholtaan enintään 250 watin tehoisilla sähkömoottoreilla, jotka toimivat vain poljettaessa ja kytkeytyvät toiminnasta viimeistään nopeuden saavuttaessa 25 kilometriä tunnissa (*sähköavusteinen polkupyörä*). Sähkömoottorit voivat kuitenkin toimia polkematta, jos nopeus on enintään kuusi kilometriä tunnissa.

Mitä tässä laissa säädetään polkupyörästä, sovelletaan myös sellaiseen potkupyörään ja muuhun vastaavaan moottorittomaan ajoneuvoon, jolta koon tai käyttötarkoituksen vuoksi on tarpeellista edellyttää heijastin- ja valaisinvaatimusten sekä muiden polkupyörää koskevien keskeisten turvallisuusvaatimusten täyttymistä.

Moottorittomaksi ajoneuvoksi katsotaan myös tieliikenteeseen tarkoitettu ja varustettu eläimen vetämä vaunu ja reki, jolta koon ja käyttötarkoituksen vuoksi on tarpeellista edellyttää heijastin- ja valaisinvaatimusten ja muiden ajoneuvoa koskevien keskeisten turvallisuusvaatimusten täyttymistä.

29 §

Kevyt sähköajoneuvo

Kevyellä sähköajoneuvolla tarkoitetaan sellaista muuta sähkömoottorilla varustettua ajoneuvoa kuin 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköavusteista polkupyörää tai L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tarkoitettua L-luokan ajoneuvoa, jonka eteenpäin vievien moottoreiden suurin yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho on enintään 1,00 kilowattia ja rakenteellinen nopeus enintään 25 kilometriä tunnissa.

30 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle. Pelastusauton on oltava pelastustoimen käyttöön soveltuva.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo. Poliisiajoneuvon on oltava poliisin käyttöön soveltuva.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo. Rajavartiolaitoksen ajoneuvon on oltava Rajavartiolaitoksen käyttöön soveltuva.

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo. Tullin ajoneuvon on oltava Tullin käyttöön soveltuva.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista, tunnusväriyuksestä ja -merkeistä. Poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriyystä ja -merkkejä tai niitä erehdyttävästi muistuttavia väriyksiä tai merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

31 §

Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo

Luokitukselta ambulanssiksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Ensihoitoajoneuvo on terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitetun ensihoitopalvelun ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo. Ensihoitoajoneuvon on oltava ensihoitotehtäviin soveltuva ja selkeästi havaittavissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon tarkemmasta luokitukselta, korin ja potilastilan mitoitukselta, suorituskyvystä sekä lääkinällisistä ja muista varusteista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ambulanssin ja ensihoitoajoneuvojen erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta sen mukaan kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetään.

32 §

Hälytysajoneuvo

Hälytysajoneuvo on sellainen pelastusauto, poliisiajoneuvo, Rajavartiolaitoksen ajoneuvo, Tullin ajoneuvo, ambulanssi, ensihoitoajoneuvo, Puolustusvoimien pelastusauto, Puolustusvoimien sairausauto ja sotilaspoliisiajoneuvo, joka on varustettu sinistä valoa näyttävä vilkkuvalla varoitusvalaisimella ja hälytysajoneuvon äänimerkinantolaitteella.

33 §

Esteetön ajoneuvo ja paariauto

Esteetön ajoneuvo on erityisesti pyörätuolia käyttävien henkilöiden kuljetusta varten rakennettu ja varustettu ajoneuvo. Esteettömässä ajoneuvossa on oltava pyörätuolia varten nostin taikka leveyssuunnassa yhtenäinen ja turvallinen kulkuluiska. Esteettömässä ajoneuvossa on lisäksi oltava pyörätuolipaikka. Pyörätuolipaikalle johtavan kulkuaukon on oltava leveydeltään riittävä.

Paariauto on muu M-luokan ajoneuvo kuin ambulanssi, jota voidaan käyttää henkilöiden kuljetukseen paareilla. Paarit on kiinnitettävä autoon turvallisesti. Kuljetustilan on oltava käyttötarkoitukseen soveltuva.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset esteettömistä ajoneuvoista, paariautoista, kuljetustilan mitoitukselta ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä.

34 §

Matkailuauto

Luokitukselta matkailuautoksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

35 §

Ruumisauto

Luokituksesta ruumisautoksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

36 §

Museoajoneuvo

Katsastustoimipaikka hyväksyy rekisteröinti- tai muutuskatsastuksessa *museoajoneuvoksi* valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön enintään kuusi kuukautta aikaisemmin antaman lausunnon ja katsastustoimipaikan ajoneuvolle suorittaman tarkastuksen perusteella ajoneuvon, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu. Lausunnosta on käytävä yksilöidysti ilmi, mistä ajoneuvosta on kyse ja onko ajoneuvo alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset museoajoneuvon entisöinnistä ja konservoinnista sekä 1 momentissa tarkoitetun lausunnon sisällöstä.

37 §

Ajoneuvonkuljetusauto

Ajoneuvonkuljetusauto on sellainen pyörillä tai telaketjuilla varustetun ajoneuvon kuljettamiseen rakennettu N₃-luokan ajoneuvo, jossa on kiinteästi asennettu ajoneuvon kuljetukseen soveltuva kuljetusalusta.

38 §

Erikoiskuljetusajoneuvo

Erikoiskuljetusajoneuvo on sellainen tieliikennelain 2 §:n 23 kohdassa tarkoitettuun erikoiskuljetukseen hyväksytty ajoneuvo, joka kuormaamattomana ylittää vähintään yhden tiellä yleisesti sallitun mitan, taikka joka on hyväksytty kuormattuna tai kuormaamattomana vähintään yhden tiellä yleisesti sallitun massan ylittävään kuljetukseen. Erikoiskuljetusajoneuvo hyväksytään liikenteeseen vain, jos Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt siihen poikkeusluvan. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa ei kuitenkaan edellytetä:

- 1) moottorityökoneelta;
- 2) sellaiselta tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka käyttö liikenteessä ei edellytä tieliikennelain 159 §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetuslupaa;
- 3) sellaiselta tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka rekisteritietoihin kirjataan tieto ajoneuvon käytön edellytyksenä olevasta tieliikennelain 159 §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetusluvasta;
- 4) ajoneuvolta, jota ei tarvitse rekisteröidä;
- 5) 37 §:ssä tarkoitettulta ajoneuvonkuljetusautolta;
- 6) sellaiselta puoliperävaunun vetoon tarkoitettulta N₃-luokan ajoneuvolta, jonka paripyörin varustetulle akselille hyväksyttävä massa ei ylitä 15 tonnia ja jonka yksikköpyörillä varustetulle akselille hyväksyttävä massa ei ylitä tiellä yleisesti sallittua massaa;

7) sellaiselta muulta tavarankuljetukseen tarkoitettulta O-luokan ajoneuvolta kuin välivau-
nuista tai vastaavista akselistomoduuleista moniosaiseksi kootulta O-luokan ajoneuvolta, joka
ylittää tiellä yleisesti sallitun mitan ja joka ei ylitä tiellä yleisesti sallittua massaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset erikoiskuljetusajoneuvon liikennekäyttöön hy-
väksymisessä sovellettavista erikoiskuljetusajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä tekni-
sistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi
Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset näitä vaatimuksia koskevista vaati-
mustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista.

39 §

Huoltoauto

Huoltoauto on sellainen ajoneuvojen ja koneiden huoltoon sekä korjausmiehistön ja välinei-
den kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu N-luokan ajoneuvo, jossa
on istumapaikkoja vain yhdellä istuinrivillä ja kuljettajan lisäksi enintään kahdelle henkilölle.

Huoltoauto on myös sellainen valtion, valtion liikelaitoksen, sähkö-, lämpö-, tele-, kaasus-
taikka vesilaitoksen tai kunnan omistama tien, kadun, radan ja ratakaluston tai sähkö-, lämpö-,
tele-, kaasus- ja vesilaitosten verkon ja laitteiden tai Puolustusvoimien sotavarustuksen huoltoon
sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein va-
rustettu M₁-luokan ajoneuvo, jossa on istuimet kuljettajan lisäksi enintään kahdeksalle henki-
lölle.

40 §

Muuttoajoneuvo

Muuttoajoneuvo on sellainen maahan muuttavan henkilön muuton yhteydessä omaan käyt-
tönsä lähtömaasta maahantuoma ajoneuvo, joka on ollut muuttajan omistuksessa tai omistuk-
seen johtavassa hallinnassa ja käytössä lähtömaassa vähintään kuuden kuukauden ajan.

41 §

Ajoneuvojen luokitusta koskevat tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimuksiin
perustuvat taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeelliset tarkemmat
määräykset tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokituksista.

3 luku

Ajoneuvojen hyväksyntä

42 §

Hyväksyntäviranomainen

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa,
traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja Geneven sopimuksessa tarkoitettu hy-
väksyntäviranomainen Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden hyväksyntäviranomaisena.

43 §

Tyyppihyväksynnän myöntäminen

Hyväksyntäviranomaisen myöntää tyyppihyväksynnän ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppiä, jos se on valmistajan tai valmistajan edustajan esittämien valmistusasiakirjojen mukainen ja täyttää sille asetetut vaatimukset.

Ajoneuvon kansallisessa tyyppihyväksynnässä:

- 1) määrätään, mihin luokkaan ja ryhmään ajoneuvotyyppi kuuluu;
- 2) todetaan ajoneuvon tunnistetiedot, valmistajaa ja valmistajan edustajaa koskevat tiedot, ajoneuvon yleiset rakenneominaisuudet sekä muut tekniset tiedot;
- 3) määrätään tarvittaessa tieliikenteessä sallitut massat;
- 4) tutkitaan, täyttääkö ajoneuvotyyppi rakenteeltaan, varusteiltaan, mitoiltaan ja muilta osin säännösten ja määräysten vaatimukset.

Ajoneuvon tyyppihyväksyntää koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi, mitä versioita tyyppihyväksyntä koskee.

Tyyppihyväksynnästä annetaan tyyppihyväksyntätodistus. Hyväksyntään voidaan liittää rajoituksia ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käytölle ja järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen asennusta koskevia, turvallisuusvaatimuksista tai järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen ominaisuuksista johtuvia ehtoja.

E-tyyppihyväksynnästä annetaan Geneven sopimukseen liitetyissä säännöissä tarkoitettu tyyppihyväksyntätodistus hyväksynnän hakijalle.

Kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän myöntämiseen sovelletaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen EU-tyyppihyväksyntää koskevaa menettelyä, jos tässä laissa tai sen nojalla ei toisin säädetä tai määrätä.

E-tyyppihyväksynnän myöntämisestä säädetään Geneven sopimuksessa.

44 §

Hyväksyntävelvollisuus

Tieliikennekäyttöön myytävän tai ensirekisteröitävän uuden M-, N-, O- ja T-luokan ajoneuvon sekä muun L-luokan ajoneuvon kuin yksittäisen L1e-A-alaluokan ajoneuvon on oltava EU- tai EY-tyyppihyväksytty taikka kansallisesti piensarjatyyppihyväksytty. M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voi olla myös yksittäishyväksytty tai EU-yksittäishyväksytty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ajoneuvoluokkaan kuuluvaan ajoneuvoon, C-luokan ajoneuvoon ja liikennetraktoriin tarkoitettun erikseen myytävän järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen on oltava tyyppihyväksytty, jos sitä on järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistusajankohtana edellytetty.

Seuraavien ajoneuvon käyttöön liittyvien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden on oltava tyyppihyväksytyjä tai standardin mukaiseksi todettuja:

- 1) suojakypärä;
- 2) lasten turvaistuin;
- 3) hitaan ajoneuvon kilpi;
- 4) varoituskolmio;

5) vilkkuva varoitusvalaisin.

Muulle kuin 1—3 momentissa tarkoitetulle ajoneuvolle, järjestelmälle, komponentille, erilliselle tekniselle yksikölle, osalle tai varusteelle voidaan hakemuksesta myöntää kansallinen tyyppihyväksyntä.

Tieliikennekäyttöön myytävän tai käyttöön otettavan auton tai sen perävaunun talvirenkaaseen tarkoitetun nastan on oltava kansallisesti tyyppihyväksytty. Nastan ei kuitenkaan tarvitse olla kansallisesti tyyppihyväksytty, jos rengas-nasta-yhdistelmä on kansallisesti tyyppihyväksytty. Rengas-nasta-yhdistelmän kansallisesta tyyppihyväksynnästä on oltava merkintä uudessa tyyppihyväksytyssä renkaassa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tyyppihyväksyntää koskevasta merkinnästä ja sen sijoittelusta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 3 momentissa tarkoitetuista hyväksyntää edellyttävistä järjestelmistä, komponenteista, erillisistä teknisistä yksiköistä ja osista.

45 §

Eräiden uusien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden toteaminen rekisteröintikatsastuksessa

Edellä 44 §:ssä säädetystä poiketen riittää, että seuraavien rekisteriin merkittävien uusien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus todetaan rekisteröintikatsastuksessa:

1) sellainen tieliikennekäyttöön yksittäiskappaleena valmistettu tai maahantuotu muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo, T- tai C-luokan ajoneuvo, jota ei ole EU-tyyppihyväksytty eikä kansallisesti piensarjatyypihyväksytty;

2) sellainen toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa kansallisesti piensarjatyypihyväksytty M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvo tai muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo, jonka kansallisen piensarjatyypihyväksynnän Suomi on tunnustanut;

3) Suomessa kansallisesti piensarjatyypihyväksytty M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvo tai muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo;

4) toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa yksittäishyväksytty M-, N- tai O-luokan ajoneuvo, jonka yksittäishyväksynnän Suomi on tunnustanut;

5) monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistunut ajoneuvo, jollei se ole M-, N- tai O-luokan ajoneuvo;

6) muu kuin rekisteröintivelvollisuudesta vapautettu moottorityökone ja maastoajoneuvo.

46 §

Valmistajan vastuu hyväksyntäviranomaiselle

Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen valmistaja vastaa valmistamansa tuotteen tyyppihyväksynnästä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta hyväksyntäviranomaiselle. Monivaiheisessa tyyppihyväksynnässä kukin valmistaja vastaa hyväksyntäviranomaiselle ajoneuvon hyväksynnästä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta niiden järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden osalta, jotka on lisätty tai joita on muutettu kyseisessä ajoneuvon valmistusvaiheessa.

47 §

Valmistajan edustajan nimeäminen

Kansallista tyyppihyväksyntää hakevan, Suomen ulkopuolelle sijoittautuneen ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen valmistajan on nimettävä Suomeen sijoittautunut valmistajan edustaja.

Tyyppihyväksynnän hakeminen

Tyyppihyväksyntää voi hakea ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja tai valmistajan edustaja hyväksyntäviranomaiselta.

Hakijana toimivan valmistajan tai valmistajan edustajan on lähetettävä hyväksyntäviranomaiselle hakemus tarvittavine liitteineen ja muut hyväksyntäviranomaisen tarpeelliseksi katsomat tiedot ja selvitykset teknisten vaatimusten täyttymisen osoittamiseksi.

E-tyyppihyväksynnän hakemiseen sovelletaan sen Geneven sopimukseen liitetyn säännön mukaista menettelyä, jonka mukaista tyyppihyväksyntää haetaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hakemusta varten esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset nastan ja rengas-nasta-yhdistelmän tyyppihyväksynnän hakemisessa esitettävistä teknisistä tiedoista.

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä

Vaatimustenmukaisuus voidaan kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU- tai EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä; tai

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Vaatimustenmukaisuus voidaan lisäksi osoittaa:

1) tyyppihyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin tyyppihyväksynnän myöntäjän käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin tyyppihyväksynnän myöntämisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

2) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmien tai testien 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun tyyppihyväksynnän myöntäjä voi vakuuttua ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenmukaisuudesta valmistajan toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

3) ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 81 §:n 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

4) hyväksytyt asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1—3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa;

b) kun 5 kohdassa tarkoitettujen selvitysten hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antaminen katsota edellyttävän 5 kohdassa tarkoitettua tutkimuslaitokselta edellytettävää pätevyyttä; tai

c) jos tutkittavalle ominaisuudelle ei ole olemassa kansainvälisellä tasolla asetettuja testivaatimuksia, joiden täyttymisen arviointiin voidaan soveltaa nimettyjä tutkimuslaitoksia koskevia säännöksiä;

5) muun ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion nimeämän tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1—4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun ei edellytetä tyyppi hyväksyntää eikä nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 2 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

50 §

Tyyppi hyväksynnän myöntämisestä kieltäytyminen

Jos hyväksyntäviranomaisen arvioi 43 §:ssä tarkoitettut vaatimukset täyttävän ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppin muodostavan vakavan riskin liikenneturvallisuukselle tai vahingoittavan vakavasti ympäristöä tai terveyttä, hyväksyntäviranomaisen voi kieltäytyä myöntämästä tyyppi hyväksyntää.

51 §

Tyyppi hyväksytyt ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen muutokset

Tyyppi hyväksynnän haltijan on ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle tyyppi hyväksytyt ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen muutoksista. Hyväksyntäviranomaisen on päätettävä, edellyttääkö muutos uusia mittauksia, testejä, laskelmia tai tarkastuksia ja onko kysymys alkuperäisen tyyppi hyväksynnän laajenuksesta. Hyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava tästä tyyppi hyväksynnän haltijalle.

Suomessa myönnettyjen E-tyyppi hyväksyntöjen muutoksia ja laajennuksia koskeviin asioihin sovelletaan Geneven sopimusta ja siihen liitettyjä sääntöjä.

Tyyppi hyväksynnän hakijan on ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle hyväksyntäasiakirjojen tietoihin vaikuttavista muutoksista.

Tyyppi hyväksynnän hakijan on toimitettava muutosta tai laajennusta koskeva hakemus hyväksyntäviranomaiselle.

Hyväksyntäviranomaisen antaa tyyppi hyväksynnästä tarvittaessa muutetun tyyppi hyväksyntätodistuksen.

52 §

Ajoneuvotyyppi

Moottorityökoneen tyyppillä tarkoitetaan ajoneuvoja, jotka ovat samanlaisia ainakin seuraavilta olennaisilta osiltaan:

- 1) valmistaja;
- 2) valmistajan antama tyyppinimi;
- 3) valmistukseen, suunnitteluun ja käyttötarkoitukseen liittyvät osat;
- 4) rakenne, kuten nivelöity runko, ala- ja ylävaunu ja yksiosainen runko;
- 5) moottori, kuten polttomoottori, sähkömoottori ja sen sijainti.

Maastoajoneuvojen tyyppillä tarkoitetaan ajoneuvoja, jotka ovat samanlaisia ainakin seuraavilta olennaisilta osiltaan:

- 1) valmistaja;
- 2) valmistajan antama tyyppinimi;
- 3) runko.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ajoneuvotyyppin tarkemmasta jaottelusta kansallisessa tyyppihyväksynnässä.

53 §

Tyyppihyväksyntärekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä myöntämistään tyyppihyväksynnöistä. Rekisteriin merkitään ajoneuvotyyppin tyyppihyväksyntätodistuksen tiedot ja todistukseen liitetyt testitulokset.

Tyyppihyväksyntärekisterin sisältämiä liikesalaisuuksia sisältäviä tietoja saa salassapitovelvollisuuden estämättä antaa, jos ne ovat välttämättömiä:

- 1) katsastuksen suorittajalle laissa tai sen nojalla säädettyjä katsastustehtäviä varten;
- 2) rekisteröinnin suorittajalle laissa tai sen nojalla säädettyjä rekisteröintitehtäviä varten;
- 3) tuotannon vaatimustenmukaisuutta tuotteen valmistajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla valvovalle tutkimuslaitokselle valvontatehtäviä varten;
- 4) yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon yksittäishyväksyntää varten;
- 5) teknisen tienvarsitarkastuksen suorittajalle tekniseen tienvarsitarkastukseen liittyviä tehtäviä varten;
- 6) toisen ETA-valtion hyväksyntäviranomaiselle hyväksynnän vastavuoroista tunnustamista varten tai toisen ETA-valtion markkinavalvontaviranomaiselle markkinavalvontaa varten.

54 §

Tyyppihyväksynnän tunnustaminen

Hyväksyntäviranomaisen on tunnustettava EU-tyyppihyväksyntä, jonka Turkki on myöntänyt autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisesti valmiille ajoneuvolle, järjestelmälle, komponentille, erilliselle tekniselle yksikölle, osalle tai varusteelle taikka monivaiheisesti tyyppihyväksyttävälle valmistuneelle ajoneuvolle.

Hyväksyntäviranomaisen on tunnustettava kansallinen piensarjatyyppeihin hyväksyntä, jonka Turkki on myöntänyt autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisesti ajoneuvolle, jollei ole perusteltua syytä epäillä, että tekniset säännökset, joiden mukaan hyväksyntä on myönnetty, eivät vastaa vähintään Suomessa voimassa olevia kansallista piensarjatyyppeihin hyväksyntää koskevia teknisiä vaatimuksia.

55 §

Suomessa myönnetyn kansallisen piensarjatyyppeihin hyväksynnän tietojen toimittaminen

Jos Suomessa kansallisesti piensarjatyyppeihin hyväksytyt ajoneuvon omistaja haluaa myydä, rekisteröidä tai ottaa ajoneuvon käyttöön Turkissa, hyväksyntäviranomaisen on hakemuksesta toimitettava ajoneuvon omistajalle jäljennös tyyppihyväksyntätodistuksesta ja hyväksynnän myöntämisen perusteena olleista hyväksyntäasiakirjoista.

56 §

Tyyppihyväksynnässä myönnettävät poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ajoneuvolle vähäisiä poikkeuksia ajoneuvon kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä ajoneuvoa koskevista tämän lain nojalla annettuihin säännöksiin tai määräyksiin sisältyvistä vaatimuksista, jos ajoneuvon valmistussarjan pienuus taikka ajoneuvon käyttötarkoitus tai poikkeuksellinen rakenne sitä edellyttää. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua.

57 §

Tyyppihyväksynnän voimassaolon päättyminen

Tyyppihyväksytyt ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy, jos:

- 1) uusi ajoneuvon rekisteröintiä, myyntiä tai käyttöönottoa koskeva säännös tai määräys tulee voimaan eikä tyyppihyväksyntää ole muutettu sitä vastaavaksi;
- 2) tyyppihyväksytyt ajoneuvon tuotanto lopetetaan pysyvästi; tai
- 3) hyväksyntäviranomainen peruuttaa tyyppihyväksynnän.

Ajoneuvon tyyppihyväksynnän haltijan on viipymättä ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesta tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymisestä.

Jos ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymisen koskee ainoastaan osaa kyseisen tyypin varianteista tai osaa joidenkin varianttien versioista, tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy ainoastaan näiden varianttien tai versioiden osalta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetystä poiketen ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolo ei pääty eikä tyyppihyväksyntään vaadita muutosta, jos voimaan tulevan uuden säännöksen vaatimukset ovat kyseisen ajoneuvotyypin kannalta teknisesti merkityksettämiä tai koskevat muuta ajoneuvoluokkaa kuin sitä, johon kyseinen ajoneuvo kuuluu.

Jos hyväksytyt ajoneuvotyypin mukaisten ajoneuvojen tuotanto lopetetaan pysyvästi vapaaehtoisesti, ennen tuotannon päättymistä valmistettujen ajoneuvotyyppien tyyppihyväksynnät ovat edelleen voimassa rekisteröintiä tai käyttöönottoa varten. Tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy kuitenkin siinä tapauksessa, että tyyppiin sovellettavat uudet vaatimukset tulevat pakollisiksi rekisteröinnissä tai käyttöönotossa.

58 §

Kansallista piensarjatyyppihyväksyntää koskevat vaatimukset

Pieninä sarjoina kansallisessa tyyppihyväksynnässä hyväksyttävän ajoneuvotyypin on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EU-tyyppihyväksyntää koskevia vaatimuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ajoneuvotyyppi voidaan kuitenkin vapauttaa yhdestä tai useammasta EU-tyyppihyväksyntää koskevasta vaatimuksesta autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 42 artiklan 2 kohdan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 42 artiklan 2 kohdan tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 37 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittämällä sille vaihtoehtoiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa mainituissa asetuk- sissa tarkoitetuista vaihtoehtoisista vaatimuksista.

59 §

Kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä sovellettavat määrälliset rajoitukset

Kansallisesti piensarjatyyppihyväksytyjen Suomessa vuosittain rekisteröitävien, ensimmäistä kertaa käyttöön otettavien samaa tyyppiä olevien ajoneuvojen lukumäärän on oltava autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen enimmäismäärien mukainen.

60 §

E-tyyppihyväksynnästä ilmoittaminen toisen valtion hyväksyntäviranomaiselle

Myönnetyn, muutetun, evätyn ja peruutetun E-tyyppihyväksynnän ilmoittamisessa E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaiselle noudatetaan Geneven sopimuksen ja siihen liitettyjen sääntöjen mukaista menettelyä.

61 §

Suomessa hyväksytyyn tyyppiin vaatimustenvastaisuuden edellyttämät toimet

Jos hyväksyntäviranomaisen havaitsee tai saa tiedon, että sen hyväksymä ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste ei ole hyväksyntäviranomaisen hyväksymän tyyppiin vaatimusten mukainen, hyväksyntäviranomaisen on varmistettava, että valmistetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat ja varusteet saataan jälleen hyväksytyyn tyyppiin vaatimusten mukaisiksi. Tässä tarkoituksessa hyväksyntäviranomaisella on oikeus:

1) kieltää tilapäisesti tai pysyvästi vaatimustenvastaisen ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistus, kaupan pitäminen, myynti ja muu luovuttaminen sekä käyttö;

2) vaatia sellaisten muutosten tekemistä ajoneuvon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen, että vaatimukset täyttyvät, ja vaatia tuloksen osoittamista;

3) velvoittaa talouden toimija julkisesti ilmoittamaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenvastaisuudesta sekä itse antaa tällainen ilmoitus talouden toimijan kustannuksella, jos toimija ei ole noudattanut tiedottamismääräystä.

Jos 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet eivät johda 1 momentissa tarkoitettuun tulokseen, voi hyväksyntäviranomaisen peruuttaa tyyppihyväksynnän.

62 §

Uhkasakko ja teettämisuhka Suomessa hyväksytyyn tyyppiin vaatimustenvastaisuuden edellyttämien toimien yhteydessä

Hyväksyntäviranomaisen voi tehostaa 61 §:n, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 49 artiklan tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 44 artiklan nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla siitä, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

63 §

Suomessa hyväksytyin tyypin vaatimustenvastaisuuden edellyttämien toimien kulut

Hyväksyntäviranomainen voi velvoittaa valmistajan, maahantuojan tai myyjän korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuvat kulut, jos hyväksyntäviranomainen käyttää jotakin 61 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 49 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 44 artiklassa tarkoitettua oikeutta.

64 §

Suomessa E-tyyppihyväksytyin tyypin vaatimustenvastaisuudesta ilmoittaminen

Jos 61 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa on kyse E-tyyppihyväksynnästä, hyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava toteutetut toimenpiteet asianomaista E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille. Ilmoitukseen saa salassapitovelvollisuuden estämättä sisällyttää sellaisia ilmoituksen tekemisen kannalta välttämättömiä tietoja, jotka koskevat Suomessa hyväksytyin tyypin vaatimustenvastaisuuden edellyttämiä toimia.

65 §

Toisessa valtiossa E-tyyppihyväksytyin tyypin vaatimustenvastaisuus

Jos kyse on toisessa valtiossa myönnetystä E-tyyppihyväksynnästä ja hyväksyntäviranomaisen arvioi, että asianomaista E-sääntöä soveltavassa valtiossa tyyppihyväksyty vaatimustenmukaisuustodistuksella tai hyväksyntämerkillä varustettu ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste ei ole hyväksytyin tyypin vaatimusten mukainen, hyväksyntäviranomaisen on pyydettävä tyyppihyväksynnän antanutta valtiota tarkastamaan, että valmistetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat tai varusteet ovat hyväksytyin tyypin vaatimusten mukaisia.

66 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa

Luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyin tyypin tai CE-merkinnän edellytysten mukainen.

Valmistajan tai valmistajan edustajan on viivytyksettä ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle sellaisesta tyypin vaatimustenvastaisuutta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa tyyppihyväksynnän peruuttamiseen.

Hyväksyntäviranomaisen on ennen tyyppihyväksynnän myöntämistä varmistuttava riittävästä menettelystä, jolla taataan tehokas tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta.

Hyväksyntäviranomaisen tai hyväksyntäviranomaisen tähän tarkoitukseen nimeämän elimen on arvioitava kansalliseen, E- ja EU-tyyppihyväksyntään liittyvien alkuarviointien ja tuotteen vaatimustenmukaisuutta koskevien järjestelyjen toimivuus 12 kuukauden välein. Erityisestä syystä arviointi voidaan kuitenkin tehdä tätä harvemmin mutta vähintään 24 kuukauden välein.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan sovelletaan E-tyyppihyväksynnän osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä ja EU-

tyyppi hyväksynnän osalta autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyä menettelyä.

EU-tyyppi hyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä kirjallisista valvontasuunnitelmista ja tuotteen vaatimustenmukaisuusjärjestelyistä säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Kansallisen tyyppi hyväksynnän ja kansallisen piensarjatyypin hyväksynnän osalta noudatetaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyä menettelyä, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset kansallisen, E- ja EU-tyyppi hyväksynnän sekä kansallisen piensarjatyypin hyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä kirjallisista valvontasuunnitelmista ja riittävästä tuotteen vaatimustenmukaisuusjärjestelyistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi antaa tarkemmat määräykset vähäisistä poikkeuksista autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyjen menettelyjen noudattamiseen kansallisessa tyyppi hyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä. Poikkeusten on oltava tarkoituksenmukaisia tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan kannalta, eivätkä ne saa heikentää tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan tasoa.

67 §

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävä sopimus

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan järjestämiseksi hyväksyntäviranomaisen voi kansallisessa tyyppi hyväksynnässä ja E-tyyppi hyväksynnässä ennen tyyppi hyväksynnän myöntämistä edellyttää hyväksynnän hakijaa tekemään sopimuksen tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta. E-tyyppi hyväksynnän hakijan on tehtävä sopimus nimetyn tutkimuslaitoksen kanssa ja kansallisen tyyppi hyväksynnän hakijan on tehtävä sopimus joko nimetyn tutkimuslaitoksen tai hyväksytyt asiantuntijan kanssa. Sopimuksessa on sovittava tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä menettelyistä ja valvonnan sisällöstä. Sopimus on liitettävä tyyppi hyväksyntähakemuksesta koskeviin asiakirjoihin.

Tyyppi hyväksynnän hakija voi kuitenkin tehdä 1 momentissa tarkoitettun sopimuksen hyväksyntäviranomaisen kanssa, jos tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa tekevää nimettyä tutkimuslaitosta tai hyväksytyt asiantuntijaa ei ole kohtuudella löydettävissä. Sopimus hyväksyntäviranomaisen kanssa tehdään määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi.

Vaatimustenmukaisuutta valvotaan tyyppi hyväksynnän tai arvioinnin hakijan kustannuksella. Tyyppi hyväksynnän haltijan on viipymättä ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevaan sopimukseen tehdyistä muutoksista ja sopimuksen päättymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin sopimuksen sisällöstä.

68 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonnan suorittajan toimivalta

Hyväksyntäviranomaisen saa valitsemanaan ajankohtana tarkastaa hyväksymiensä tuotteiden tuotantoyksikössä sovellettavat vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät.

Hyväksyntäviranomaisella, nimetyllä tutkimuslaitoksella ja hyväksytyllä asiantuntijalla on valvonnan suorittamiseksi oikeus:

1) päästä ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden valmistus-, varastointi-, myynti-, asennus-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin;

2) ottaa näytteitä tuotannosta ja suorittaa määräväläin tämän lain nojalla sovellettavissa standardeissa tai E-säännöissä määrätty testit ja laskelmat taikka muut vaatimustenmukaisuuden valvonnan suorittamiseksi tarvittavat testit ja laskelmat;

3) saada tarvittaessa käyttöönsä kunkin hyväksytyyn tyyppiin tai CE-merkinnällä varustetun tuotteen laadun ja vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi tarvittava aineisto;

4) tarkastaa tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät.

Tarkastusta ja valvontaa ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Tarkastuksissa ja valvonnassa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Hyväksyntäviranomaisella on oikeus saada sille 1 ja 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta. Virka-apuun sovelletaan, mitä poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä säädetään.

Jos tyyppi hyväksytyyn tuotteen tuotannon vaatimustenmukaisuutta ei valvota säännösten ja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta sopimuksen edellyttämällä tavalla, hyväksyntäviranomainen voi antaa valmistajalle huomautuksen tai varoituksen ja velvoittaa korjaamaan puutteet kohtuullisessa ajassa. Jos valmistajalle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen annetussa määräajassa, hyväksyntäviranomainen voi peruuttaa myöntämänsä tyyppi hyväksynnän määräajaksi tai kokonaan.

69 §

Hyväksytty asiantuntija

Hyväksyntäviranomainen voi hakemuksesta hyväksyä tutkimuslaitoksen, testausta harjoittavan yhteisön tai yksittäisen asiantuntijan HA- tai HC-luokan hyväksytyksi asiantuntijaksi tekemään 49 §:n 2 momentissa, 66 §:n 7 momentissa tai 81 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksessa edellytetyjä, hyväksyntäviranomaisen päätöksessä erikseen määritellyn pätevyysalueen mukaisia selvityksiä.

Hyväksytty asiantuntija voi antaa:

1) HA-luokassa kansalliseen tyyppi hyväksyntään ja siihen liittyvään tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan, kansalliseen piensarjatyypin hyväksyntään, yksittäishyväksyntään sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen liittyviä selvityksiä;

2) HC-luokassa yksittäishyväksyntään sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen liittyviä selvityksiä.

Hyväksytyllä asiantuntijalla on oltava tehtävien edellyttämä pätevyys. Hyväksytyyn asiantuntijan pätevyuden arvioinnissa noudatetaan tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin osalta testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyyttä koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17025 ja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvomisen osalta johtamisjärjestelmiä auditovien ja sertifioiden elimien vaatimuksia koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17021.

Hyväksyntäviranomaisen on perustettava arviointiryhmä, jonka tehtävänä on arvioida hyväksytyyn asiantuntijan pätevyys toimia hakemuksen mukaisella pätevyysalueella. Arviointiryhmän jäsenten on oltava riippumattomia arvioitavasta toiminnasta ja heillä on oltava erityisosaamista siltä pätevyysalueelta, jota hakemus koskee. Hyväksytyyn asiantuntijan hyväksymistä koskevan päätöksen tulee perustua arviointiraporttiin, joka muodostuu hakijan toimittamien asiakirjojen tiedoista ja arvioinnista paikan päällä. Arvioinnin osana hyväksyntään hakijan pätevyuden arvioinnin korvaavana voimassa oleva 3 momentissa mainittujen standardien vaatimusten täyttämistä osoittava akkreditointitodistus.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset pätevyuden arvioinnissa noudatettavien 3 momentissa tarkoitettujen standardien soveltamisesta ja niiden mukaisten vaatimusten täyttämistä sekä niissä tarkoitettujen hyväksytyyn asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällystystä.

70 §

Hyväksytyt asiantuntijan hyväksyminen

Hyväksytyt asiantuntijan hyväksymiseen sovelletaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen nimettyä tutkimuslaitosta koskevia menettelyjä.

Hyväksytyksi asiantuntijaksi hyväksyminen edellyttää akkreditointielimen tekemää arviointia ja siitä kirjoitettua lausuntoa tai akkreditointitodistusta. Päätös hyväksytyt asiantuntijan hyväksymisestä tai sen pätevyysalueen laajentamisesta on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun hyväksytyt asiantuntijan pätevyyden arvioinnista on saatu luotettava selvitys. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin laajentaa hyväksytyt asiantuntijan pätevyysaluetta ennen akkreditointielimen arviointia ja siitä kirjoitettua lausuntoa tai akkreditointitodistusta jos:

1) akkreditointielimelle on tehty laajennushakemus sille pätevyysalueelle, johon laajennusta haetaan, ja laajennuskohteet arvioidaan akkreditointielimen toimesta seuraavalla arviointikäynnillä;

2) hyväksytyllä asiantuntijalla on laajennushakemuksen mukaisen pätevyysalueen toiminnan edellyttämät dokumentit ja resurssit sekä laajennushakemuksen mukaisten menetelmien validoinnit suoritettuna.

Hyväksytyt asiantuntijan hyväksyntä on voimassa neljä vuotta. Hyväksynnän voimassaolo edellyttää, ettei uudelleenarvioinnissa ilmene esteitä hyväksynnän voimassaololle ja että päätöksen muut voimassaolon edellytyksenä olevat ehdot täyttyvät. Uudelleenarviointi on suoritettava viimeistään kahden vuoden kuluttua ensiarvioinnista. Akkreditoitusti arvioidun hyväksytyt asiantuntijan hyväksyntäpäätös on voimassa akkreditoinnin mukaisesti.

71 §

Hyväksytyt asiantuntijan velvollisuudet

Hyväksytyt asiantuntijan on:

1) ylläpidettävä rekisteriä tekemistään tarkastuksista, mittauksista, testeistä, laskelmista ja selvityksistä sekä henkilöstön ja toimipaikkojen pätevyyksistä;

2) toimitettava rekisteri henkilöstön ja toimipaikkojen pätevyyksistä hyväksyntäviranomaiselle aina päivituksen jälkeen;

3) ilmoitettava viipymättä, kuitenkin enintään 20 päivän kuluessa, hyväksyntäviranomaiselle sekä tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan osapuolille sellaisista organisaatiossaan tai muissa toimintaedellytyksissään tapahtuvista muutoksista, joilla voi olla merkitystä hyväksytyt asiantuntijana toimimisen tai asetettujen vaatimusten täyttämisen kannalta;

4) toimitettava hyväksyntäviranomaiselle akkreditointielimen paikan päällä tekemistä arvioinneista annetut lausunnot;

5) toimitettava vuosittain hyväksyntäviranomaiselle toimintakertomus helmikuun loppuun mennessä tai, jollei toimintakertomuksesta käy ilmi toiminta hyväksytyt asiantuntijana, erillinen selvitys toimintavuoden aikana hyväksytyt asiantuntijana toimimisesta;

6) ilmoitettava viipymättä, kuitenkin enintään 20 päivän kuluessa, hyväksyntäviranomaiselle toimintansa päättymisestä.

72 §

Nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyt asiantuntijan valvonta

Hyväksyntäviranomainen valvoo hyväksytyt asiantuntijan toimintaa. Hyväksyntäviranomaisen on määräajoin varmistettava, että säädetyt vaatimukset täyttyvät. Jos hyväksytyt asiantuntijan valvonnan tai uudelleenarvioinnin yhteydessä havaitaan vaatimustenvastaisuuksia, hyväksyntäviranomaisen on edellytettävä korjaavia toimenpiteitä kuukauden kuluessa korjausvaatimuksen toimittamisesta.

Nimetyt tutkimuslaitoksen arvioinnista ja seurannasta säädetään autojen ja niiden perävau-
nujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perä-
vaunujen puiteasetuksessa. E-sääntöjen osalta nimetyt tutkimuslaitoksen arviointiin ja valvon-
taan sovelletaan Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä.

Valvonnan, arvioinnin ja seurannan toimittamiseksi hyväksyntäviranomaisella ja sen käyttä-
mällä asiantuntijalla on oikeus päästä nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyt asiantuntijan
sellaisiin muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin, joissa toimintaa har-
joitetaan, ja saada salassapitovelvollisuuden estämättä käyttöönsä nimetyt tutkimuslaitoksen ja
hyväksytyt asiantuntijan riippumattomuutta sekä henkilöstöä, järjestelmiä, laitteistoa ja väli-
neitä samoin kuin tarkastuksia, mittauksia, testejä, laskelmia ja selvityksiä koskeva valvonnan
kannalta välttämätön aineisto. Tarkastus suoritetaan nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyt
asiantuntijan kustannuksella.

Tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Hyväksyntäviranomaisella on oikeus saada sille 1—3 momentissa säädetyt tehtävän hoita-
miseksi virka-apua poliisilta. Virka-apuun sovelletaan, mitä poliisilain 9 luvun 1 §:ssä sääde-
tään.

73 §

Hyväksytyt asiantuntijan toiminnan arviointi

Paikan päällä tehtävän arvioinnin suorittaa akkreditointielin.

Jos hyväksyttyinä asiantuntijana toimii luonnollinen henkilö, häntä voidaan pätevyys arvi-
oinnissa pitää riippumattomana, jos hän noudattaa toiminnassaan hallintolain esteellisyyttä kos-
kevia säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi edellyttää hyväksytyltä asiantuntijalta tämän pätevyysaluee-
seen kuuluvien mittaustulosten vertailumittauksia, jollei mittaustulosten vertailukelpoisuus vas-
taavalla pätevyysalueella toimivien toisten hyväksytyt asiantuntijoiden kanssa tule muutoin-
kin riittävällä tavalla varmistetuksi toiminnan säännönmukaisissa arvioinneissa.

74 §

Tutkimuslaitoksen nimeäminen ja ilmoittaminen sekä hyväksytyt asiantuntijan pätevyysalueet

Tutkimuslaitosten nimeämiseen sovelletaan E-sääntöjen osalta Geneven sopimuksessa mää-
rättyä menettelyä.

Hyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava E-sääntöjen mukaisia testejä tekevät tutkimuslaitok-
set Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sihteeristölle.

Hyväksyntäviranomaisen on julkaistava nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyt asiantunti-
jan pätevyysalueet verkkosivuillaan.

75 §

Virkavastuu

Hyväksytyyn asiantuntijan ja nimetyn tutkimuslaitoksen henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, kun he hoitavat tässä laissa, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tai Geneven sopimuksessa ja E-säännöissä hyväksytylle asiantuntijalle tai nimetyille tutkimuslaitokselle säädettyjä tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

76 §

Hyväksytylle asiantuntijalle annettava huomautus ja varoitus

Jos hyväksytty asiantuntija ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii 69 tai 71 §:ssä säädetyn vastaisesti, hyväksyntäviranomainen voi antaa hyväksytylle asiantuntijalle huomautuksen tai varoituksen. Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä.

Huomautus annetaan suullisesti tai kirjallisesti. Varoitus annetaan kirjallisesti.

Hyväksyntäviranomainen voi tehostaa hyväksytylle asiantuntijalle antamaansa huomautusta tai varoitusta uhkasakolla. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa.

77 §

Hyväksytylle asiantuntijalle myönnetyn hyväksynnän peruuttaminen

Jos hyväksytylle asiantuntijalle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen, hyväksyntäviranomainen voi peruuttaa myönnetyn hyväksynnän määräajaksi. Hyväksyntä voidaan peruuttaa kokonaan, jos hyväksytyyn asiantuntijan toiminnassa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

78 §

Yksittäishyväksynnän myöntäminen

Yksittäishyväksyntä myönnetään tieliikennekäyttöön myytävälle tai ensirekisteröitävälle uudelle M-, N- tai O-luokan ajoneuville, jota ei ole tyyppihyväksytty. Tyyppihyväksytty M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voidaan kuitenkin esittää yksittäishyväksyttäväksi, jos sitä on ennen ensirekisteröintiä muutettu siten, että myönnetyn tyyppihyväksynnän voimassaolo on päättynyt, tai jos ajoneuville on muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa myönnetty kansallinen piensarjatyypin hyväksyntä, jota ei ole Suomessa tunnustettu. Lisäksi monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistunut M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voidaan EU-tyypin hyväksynnän tai kansallisen piensarjatyypin hyväksynnän sijasta yksittäishyväksyä.

Yksittäishyväksynnässä on tarkastettava ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot.

Yksittäishyväksynnän myöntäjästä säädetään ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetussa laissa (958/2013).

79 §

Poikkeukset yksittäishyväksyntävelvollisuudesta

Tyyppi- tai yksittäishyväksytyä ajoneuvoa, jonka rakennetta tai varusteita on ennen ensirekisteröintiä muutettu, ei tarvitse esittää valmiina ajoneuvona yksittäishyväksyntään, jos ajoneuvon tehty muutokset ovat sellaisia, että niillä ei ole vaikutusta ajoneuvolle myönnetyn hyväksynnän voimassaoloon eikä ajoneuvosta rekisteriin merkittäviin tietoihin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset niistä 1 momentissa tarkoitetuista muutoksista, joilla ei ole vaikutusta ajoneuvolle myönnetyn hyväksynnän voimassaoloon eikä ajoneuvosta rekisteriin merkittäviin tietoihin.

80 §

Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset

Yksittäishyväksyttävän ajoneuvon on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EU-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyypihyväksyntää koskevia vaatimuksia.

Yksittäishyväksyttävä ajoneuvo voidaan kuitenkin vapauttaa EU-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyypihyväksyntää koskevista vaatimuksista autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittämällä sille vaihtoehtoiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa mainitussa asetuksessa tarkoitetuista vaihtoehtoisista vaatimuksista.

81 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä; tai

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Vaatimustenmukaisuus voidaan lisäksi osoittaa:

1) yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin yksittäishyväksynnän myöntäjän käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin yksittäishyväksynnän myöntämisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

2) järjestelmän, komponentin tai erillisen teknisen yksikön valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittausten, laskelmin tai testien 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun yksittäishyväksyjä voi vakuuttua järjestelmän, komponentin ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuudesta valmistajan toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

3) järjestelmään, komponenttiin tai erilliseen tekniseen yksikköön kiinnitettyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että järjestelmä, komponentti tai erillinen yksikkö vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

- 4) hyväksytyt asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:
- a) 1—3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai
 - b) kun 5 kohdassa tarkoitettun selvityksen hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antamisen katsota edellyttävän 5 kohdassa tarkoitettulta tutkimuslaitoksesta edellytettävää pätevyyttä;
- 5) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:
- a) 1—4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai
 - b) kun ei edellytetä tyyppihyväksyntää eikä nimetyt tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.
- Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 2 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

82 §

Yksittäishyväksyntätodistus

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on annettava autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklassa tarkoitettu yksittäishyväksyntätodistus.

Yksittäishyväksyntätodistus on voimassa kolme kuukautta. Todistuksen voimassaolo kuitenkin päättyy, jos ensimmäistä kertaa käyttöönotettava ajoneuvo ei enää täytä sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia. Jos ajoneuvoa ei kolmen kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta ole rekisteröity, todistuksen voimassaoloa voidaan jatkaa, jos ajoneuvo edelleen täyttää sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan tekniset vaatimukset.

4 luku

Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakoilmoitus

83 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja rekisteritietojen muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Jos ajoneuvolla on useampia omistajia, rekisteri-ilmoituksen on oikeutettu tekemään yksi omistajista.

Ajoneuvon haltija on oikeutettu tekemään vain liikennekäyttöönottoa, liikennekäytöstä poistoa, ajoneuvon käyttötarkoitusta koskevaa muutosta tai haltijana olevan yhteisön toimipaikanmuutosta koskevan rekisteri-ilmoituksen. Jos ajoneuvolla on useampia haltijoita, tällaisen rekisteri-ilmoituksen on oikeutettu tekemään yksi haltijoista.

Jos ajoneuvon omistajaksi ilmoitetaan alaikäinen, jolla ei ole kyseisen ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, on samalla ilmoitettava myös ajoneuvoa käyttävä haltija, joka on ikänsä puolesta oikeutettu kuljettamaan kyseistä ajoneuvoa.

Liikennevakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle voimassa olevat uudet liikennevakuutukset siirto- ja rajaliikennevakuutuksia lukuun ottamatta. Liikennevakuutusyhtiön on lisäksi ilmoitettava ne yhtiössä vakuutetut rekisteröintivelvollisuuden alaiset ajoneuvot ja koenumerotodistukset, joista ei ole suoritettu liikennevakuutusmaksua.

Käyttövastaava on velvollinen tekemään käyttövastaavaa koskevan tiedon lisäämistä, vaihtamista ja poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen.

Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön ensirekisteröinnissä.

84 §

Rekisteri-ilmoituksen tekeminen

Rekisteri-ilmoituksen voi tehdä rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa. Rekisteri-ilmoituksen tekijä tai hänen asiamiehensä voi myös toimittaa rekisteri-ilmoituksen henkilökohtaisesti sopimusrekisteröijälle.

Vakuutusyhtiö tekee liikennevakuutustietojen muutosta koskevan rekisteri-ilmoituksen kuitenkin rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Rekisteri-ilmoituksen tekijä on tunnistettava, kun hän toimittaa ilmoituksen henkilökohtaisesti sopimusrekisteröijälle. Rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa rekisteri-ilmoituksen tekijä on tunnistettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain (617/2009) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla vahvalla sähköisellä tunnistamisella.

Rekisteri-ilmoitusta ei tarvitse tehdä luonnollisen henkilön nimen, osoitteen tai kotikunnan muutoksesta eikä henkilön kuolemasta.

Muutosrekisteröintiä koskeva rekisteri-ilmoitus on tehtävä viimeistään seitsemän päivän kuluessa rekisteriin merkittävästä muutoksesta.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat selvitykset 95, 108, 112, 114 ja 115 §:ssä tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä.

Ensirekisteröinnin yhteydessä ei tarvitse erikseen esittää selvitystä ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, jos ajoneuvosta on tehty ennakkoilmoitus tai ajoneuvon maahantuoja on autoverolaisissa (777/2020) tarkoitettu rekisteröity autoveroilmoittaja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteri-ilmoituksen tekemisen tavoista.

85 §

Ajoneuvon rekisteröinti autokiinnitystä varten

Liikenne- ja viestintäviraston on ajoneuvon autokiinnitystä varten hakemuksesta merkittävä seuraava ajoneuvo rekisteriin, jota ei 11 tai 89 §:n perusteella ole merkitty rekisteriin:

1) kuorma-auto, kuorma-autoon kytkettäväksi hyväksyty hinattava ajoneuvo, linja-auto, traktori ja moottorityökone, jos ajoneuvon mitat tai massat ylittävät tieliikenteessä sallitut arvot;

2) sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettu tai varustettu moottorityökone, rinne- ja latuverkoston kunnossapitoon rakennettu tai varustettu moottorityökone, rinne- ja latuverkoston kunnossapitoon rakennettu tai varustettu muu maastoajoneuvo kuin moottorikelkka tai raskas moottorikelkka, ilmatyynyalus sekä kävellen ohjattavaksi tarkoitettu traktori ja moottorityökone;

3) metsänhoitoon rakennettu tai varustettu omamassaltaan vähintään 10 000 kilogrammaa oleva traktori ja moottorityökone;

4) umpirenkain tai telaketjuin varustettu omamassaltaan vähintään 10 000 kilogrammaa oleva traktori ja moottorityökone.

Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavaan hakemukseen on liitettävä:

1) enintään kolme kuukautta aikaisemmin suoritetusta rekisteröintikatsastuksesta annettu katsastustodistus, josta ilmenee ajoneuvoluokka;

2) ajoneuvoa koskeva maahantuonti- tai valmistajantodistus;

3) selvitys omistusoikeudesta.

Ajoneuvoa varten annetaan pyydettyäessä rekisteritunnus ja todistus merkitsemisestä rekisteriin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa kiinnitystä varten rekisteriin merkityn ajoneuvon rekisteristä, jos ajoneuvosta ei ole tehty poistoilmoitusta kahden vuoden kuluessa autokiinnityksen kuolettamisesta tai raukeamisesta taikka jos ajoneuvoon ei ole kahden vuoden aikana vahvistettu autokiinnitystä.

86 §

Rekisteröinnin merkitseminen

Rekisteröinnin suorittajan on tarkistettava sille tehty ilmoitus ja sen liitteet. Rekisteröinnin suorittajan on merkittävä ajoneuvo tai sen tiedoissa tapahtunut muutos rekisteriin ilmoitusvelvollisen antamien tietojen perusteella, jos rekisteröinnin edellytykset täyttyvät.

87 §

Ajoneuvon käyttö ennen rekisteröintipäätöksen tekemistä

Rekisteröinnin suorittajan myöntämä väliaikainen todistus rekisteri-ilmoituksen jättämisestä oikeuttaa, jollei muuta estettä ole, käyttämään ajoneuvoa siihen asti, kun päätös ajoneuvon ensirekisteröinnistä tai muutosrekisteröinnistä on päivitetty rekisteriin. Väliaikainen todistus on kuitenkin voimassa enintään 30 päivää.

88 §

Ilmoitukset ETA-valtioille ja Ahvenanmaan maakunnalle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava ETA-valtiossa rekisteröidyn ajoneuvon ensirekisteröinnistä kyseisen valtion rekisterinpitäjälle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Ahvenanmaan maakuntaan rekisteröidyn ajoneuvon ensirekisteröinnistä Ahvenanmaan maakunnan rekisterinpitäjälle. Samalla on ilmoitettava ajoneuvon uusi rekisteritunnus.

89 §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Edellä 11 §:ssä tarkoitettu rekisteröintivelvollisuus ja 83 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus eivät koske:

- 1) muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa tai moottorikelkkailureitillä käytettävää raskasta moottorikelkkaa;
- 2) sadon tuottamiseen, sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettua tai varustettua moottorityökonetta eivätkä kävellen ohjattavaksi tarkoitettua traktoria tai vastaavaa moottorityökonetta;
- 3) perävaunua, joka on tarkoitettu kytkettäväksi L-luokan ajoneuvon, traktoriin, moottorityökoneeseen tai maastoajoneuvon;
- 4) hinattavaa laitetta lukuun ottamatta autoon kytkettävää hinattavaa laitetta;
- 5) rekeä;
- 6) L1e-A-luokan moottorilla varustettua polkupyörää;
- 7) kevyttä sähköajoneuvoa.

90 §

Käyttövastaava

Jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ole rekisteröity luonnollista henkilöä, autolla on oltava rekisteriin merkitty käyttövastaava.

Käyttövastaavaksi voidaan merkitä täysi-ikäinen, Suomessa asuva luonnollinen henkilö, jolla on vähintään B-luokan ajo-oikeus. Käyttövastaavan on oltava auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, käyttövastaavalla on oltava tiedot auton kuljettajista.

91 §

Ennakoilmoitus

Tyyppihyväksytystä ajoneuvosta, jonka tekniset tiedot ja hyväksyntätiedot on tallennettu rekisteriin, voidaan tehdä ennakoilmoitus. Ennakoilmoituksessa ilmoitetaan uuden valmiin, valmistuneen tai keskeneräisen ajoneuvon tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoa ja ensirekisteröintiä.

92 §

Ennakoilmoituksen tekijä

Ennakoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja. Jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistaja tai valmistajan edustaja, ennakoilmoituksen voi kuitenkin tehdä myös ajoneuvon maahantuojaa.

Ennakoilmoituksen tekijän on oltava:

- 1) Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 2) autoverolain 46 §:ssä tarkoitettu rekisteröity autoveroilmoittaja, jos yhteisö ennakoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on Tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja; ja
- 3) vakavarainen ja asiantunteva.

Lisäksi ennakoilmoituksen tekijällä on oltava käytössään ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EU-tyyppihyväksytyt ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistus tai selvitys muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä. Ajoneuvon valmistajan on annettava nämä ennakoilmoituksen tekijälle tämän pyynnöstä.

Ennakoilmoituksen tekijällä on lisäksi oltava sopimus Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tietojen toimittamisesta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Ennen 4 momentissa tarkoitettujen sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 2 momentin 1—3 kohdassa ja 3 momentissa tarkoitettujen vaatimukset.

93 §

Ennakoilmoitustodistus

Ennakoilmoituksen tekijällä on oikeus pyynnöstä saada ennakoilmoitustodistus rekisteristä, kun ajoneuvosta on tehty ennakoilmoitus.

Ennakoilmoitustodistuksen I osaan merkitään ajoneuvon ennakoilmoituksen tekijää koskevat tiedot sekä tekniset tiedot. Ennakoilmoitustodistuksen II osaa käytetään rekisteri-ilmoituksen tekemiseen.

94 §

Ennakkoilmoituksen virheellisyys

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ennakkoilmoituksen tekijän ennakkoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakkoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 92 §:n 4 momentissa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimitamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakkoilmoitusten käytön.

Jos ennakkoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemmin tai jos ennakkoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakkoilmoituksen tekijää on huomautettu, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää ennakkoilmoituksen tekijää määräajaksi tekemästä ennakkoilmoituksia.

Ennakkoilmoituksen tekijän on korjattava ennakkoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin.

95 §

Ajoneuvon ensirekisteröinti

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että:

1) ajoneuvo on hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa, jollei ajoneuvoa ole 133 §:n nojalla vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta;

2) ajoneuvo täyttää Suomessa sen ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin voimassa olevat vaatimukset;

3) ajoneuvosta ei ole annettu jätelain (646/2011) 59 §:ssä tarkoitettua romutustodistusta;

4) ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta ja haltijasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys; ja

5) rekisteriin ilmoitetaan käyttövastaava, jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä.

96 §

Rekisteröintitodistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa rekisteröintitodistuksen I osan ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Rekisteröintitodistuksen I osa annetaan rekisteröintitodistuksen yhteydessä ainoastaan sellaisten ajoneuvojen ja niiden perävaunujen omistajille tai haltijoille, joiden suurin tieliikenteessä sallittu massa on yli 3 500 kilogrammaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa pyynnöstä rekisteröintitodistuksen II osan ajoneuvon omistajalle rekisteri-ilmoituksen yhteydessä.

Rekisteröintitodistuksen I osaan on merkittävät tiedot ajoneuvon omistajasta ja haltijasta sekä ajoneuvon tekniset tiedot. Rekisteröintitodistuksen II osa on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen.

Rekisteröinnin suorittaja voi pyynnöstä antaa jäljennöksen rekisteröintitodistuksen I osasta, joka on voimassa kuusi kuukautta.

Jos ajoneuvoa käytetään kansainvälisessä liikenteessä, rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana.

97 §

Rekisteröintitodistukseen merkittävät tiedot ja mitat

Rekisteröintitodistuksen on täytettävä ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annetussa neuvoston direktiivissä 1999/37/EU säädetyt vaatimukset. Vaatimus ei kuitenkaan koske 109 §:n 4 momentissa tarkoitettua vientirekisteröintitodistusta.

98 §

Varmenne

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää pyynnöstä ennakoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle varmenteen.

99 §

Rekisterikilvet ja rekisteritunnus

Ensirekisteröitävää ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus. Rekisterikilvet annetaan tarvittaessa myös sellaista ajoneuvoa varten, joka otetaan liikennekäyttöön. Rekisteritunnuksen ja rekisterikilpien on oltava selkeästi erottuvia.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin rekisterikilpien antamisesta, rekisteritunnuksen sisällöstä ja kilpien väristä sekä rekisteritunnuksen määräytymisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset rekisteröinnissä käytettävistä lomakkeista sekä rekisterikilpien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

100 §

Rekisterikilpien kiinnittäminen

Ajoneuvoa varten annettuja rekisterikilpiä ei saa kiinnittää ajoneuvoon ennen kuin ajoneuvo on ensirekisteröity.

Rekisterikilvet on kiinnitettävä autossa eteen ja taakse, traktorissa ja moottorityökoneessa eteen tai taakse, moottorikelkassa ja raskaassa moottorikelkassa molemmille sivuille ja muussa ajoneuvossa taakse kilville varattuihin paikkoihin. Rekisterikilpi on tarvittaessa pohjustettava tai kehystettävä siten, ettei se ajoneuvoa käytettäessä vahingoitu. Rekisterikilpeä ei saa taittaa, leikata eikä peittää miltään osin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin rekisterikilpien kiinnittämisestä.

101 §

Rekisterikilpien käyttö

Ajoneuvossa ei saa käyttää eikä siihen kiinnittää muita kuin siihen kuuluvat rekisterikilvet tai siirtomerkit eikä muita sellaisia kilpiä taikka kirjain- tai numeroyhdistelmiä, jotka harhauttavasti muistuttavat rekisterikilpeä tai -tunnusta, siirtomerkkiä tai jonkin valtion kansallisuustunnusta.

Ajoneuvossa saa kuitenkin enintään kuukauden ajan käyttää muuta väliaikaista kilpeä, johon on merkitty ajoneuvon rekisteritunnus, jos rekisteröinnin suorittaja on tehnyt tästä merkinnän rekisteriin uuden rekisterikilven tilaamisen yhteydessä. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyynnöstä pidentää määräaikaa.

Rekisterikilven on oltava liikenteessä vaikeudetta luettavissa.

102 §

Rekisterikilpien turmeltuminen tai katoaminen

Kadonneen tai turmeltuneen rekisterikilven tilalle on pyydettävä rekisteröinnin suorittajalta uusi rekisterikilpi. Samalla on esitettävä kirjallinen selvitys rekisterikilven katoamisesta. Uuden rekisterikilven tilaamisen yhteydessä tehty rekisteröinnin suorittajan merkintä rekisteriin antaa oikeuden käyttää ajoneuvossa enintään kuukauden ajan 101 §:stä poiketen muuta väliaikaista kilpeä, johon on merkitty ajoneuvon rekisteritunnus. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa pyynnöstä pidentää määräaikaa.

103 §

Rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistaminen

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistamisesta sekä toimittamisesta niille, joilla on oikeus antaa niitä käytettäväksi. Virasto vastaa rekisterikilpien toimittamisesta myös ennakoilmoituksen tekijöille.

104 §

Rekisteröintitodistuksen tai rekisterikilpien noutamatta jättäminen

Rekisteröinnin suorittajalle ja katsastusluvan haltijalle jätetyistä rekisteröintitodistuksesta, koenumerotodistuksesta ja rekisterikilvistä on tehtävä merkintä rekisteriin. Jollei katsastusluvan haltijalla ole oikeutta tehdä merkintää, hänen on ilmoitettava rekisteröintitodistuksen ja kilpien jättämisestä viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle.

105 §

Kansallisuustunnus

Auton, L3e-, L4e-, L5e- ja L7e-luokan ajoneuvon, perävaunun ja vientirekisteröitävän ajoneuvon rekisterikilvissä on oltava moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen rekisteröintijäsenvaltion tunnusmerkin tunnustamisesta yhteisön sisäisessä liikenteessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2411/98 liitteen mukainen kansallisuustunnus. Suomessa asetuksen 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu rekisteröintijäsenvaltion tunnusmerkki on FIN.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentista poiketen pyynnöstä antaa autoa, L3e-, L4e-, L5e- ja L7e-luokan ajoneuvoa sekä perävaunua varten sellaiset rekisterikilvet, joissa ei ole 1 momentissa tarkoitettua kansallisuustunnusta. Tällaiset kilvet voidaan pyynnöstä vaihtaa 1 momentissa tarkoitettuihin kilpiin.

Jos autossa, L3e-, L4e-, L5e- tai L7e-luokan ajoneuvossa tai perävaunussa käytetään 2 momentissa tarkoitettuja rekisterikilpiä, ajoneuvoon on kansainvälisessä liikenteessä käytettäessä kiinnitettävä Genevessä vuonna 1949 tehdyssä tieliikennettä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 11/1959) tai Wienissä vuonna 1968 tehdyssä tieliikennettä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 30/1986) edellytetty kansallisuustunnus, jossa on oltava valkealla soikion muotoisella pohjalla mustat kirjaimet FIN.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua kansallisuustunnuksen teknisistä yksityiskohdista.

106 §

Luovutusilmoitus

Ajoneuvon edellinen omistaja voi ilmoittaa ajoneuvon uuden omistajan nimen rekisteröinnin suorittajalle merkittäväksi rekisteriin, jos samalla ilmoitetaan uuden omistajan osoite ja ajoneuvon luovutuspäivä.

Ajoneuvon edellinen haltija voi ilmoittaa hallintansa päättymisen rekisteröinnin suorittajalle rekisteriin merkitsemistä varten, jos samalla ilmoitetaan hallinnan päättymispäivä.

Jos ajoneuvon edellinen omistaja on luovuttanut ajoneuvon tuntemattomalle, Liikenne- ja viestintävirasto voi edellisen omistajan ilmoituksesta, saatuaan luovutuksesta luotettavan selvityksen, tehdä rekisteriin merkinnän ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Ajoneuvon luovuttamisen ajankohdaksi katsotaan se päivä, jona Liikenne- ja viestintävirasto on saanut ilmoituksen ja luotettavaksi katsomansa selvityksen luovutuksesta.

107 §

Ajoneuvon siirtyminen uudelle omistajalle

Kun ajoneuvo siirtyy uudelle omistajalle, edellisen omistajan on luovutettava ajoneuvon varmenne tai voimassa oleva rekisteröintitodistus uudelle omistajalle tai tehtävä luovutusilmoitus. Edellisen omistajan on luovutettava uudelle omistajalle ajoneuvon rekisterikilvet.

108 §

Ajoneuvon muutosrekisteröinti

Ajoneuvon muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään selvitys.

Ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muutoksia ei merkitä rekisteriin, jos ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tapahtuvaa vientiä ja siellä tapahtuvaa rekisteröintiä varten.

109 §

Ajoneuvon vientirekisteröinti

Rekisteröintivelvollisuuden alaisen aikaisemmin rekisteröimättömän ajoneuvon, joka viedään Suomesta muussa valtiossa käytettäväksi, saa rekisteröidä väliaikaisesti maasta vientiä varten (*vientirekisteröinti*).

Muunkin kuin 1 momentissa tarkoitetun ajoneuvon saa rekisteröidä väliaikaisesti ajoneuvon Suomesta kohdemaahan suoritettavaa siirtokuljetusta sekä ulkomailla tapahtuvaa esittelyä, kilpailua tai tuote-esittelyä varten taikka muusta erityisestä syystä.

Ajoneuvo on yksittäishyväksyttävä tai hyväksyttävä rekisteröintikatsastuksessa ennen vientirekisteröintiä. Ajoneuvoa ei kuitenkaan tarvitse yksittäishyväksyä tai esittää rekisteröintikatsastuksessa hyväksyttäväksi, jos:

- 1) vientirekisteröintiä varten luovutetaan ennakoilmoitustodistus;
- 2) vientirekisteröidään kilpailua varten sellainen kansainvälisen autourheiluliiton tai moottoripyöräurheiluliiton sekä näiden alaisten valtakunnallisten keskusjärjestöjen kilpailukalenteriin merkittyihin kilpailuihin käytettäväksi tarkoitettu kansainvälisen luokituksen mukainen ralli-auto tai enduromoottoripyörä, jonka luokituksesta esitetään Suomessa rekisteröidyn auto- tai moottoripyöräurheilun valtakunnallisen keskusjärjestön antama todistus;

3) kyseessä on 2 momentissa tarkoitettu jo aikaisemmin Suomessa rekisteröity ajoneuvo.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa vientirekisteröityä ajoneuvoa varten rekisterikilvet (*vientikilvet*) ja todistuksen rekisteröinnistä (*vientirekisteröintitodistus*). Vientikilpiin sovelletaan, mitä 99—101 §:ssä 100 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään rekisterikilvistä. Vientirekisteröintitodistukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksesta. Vientirekisteröintitodistukseen ei kuitenkaan merkitä todistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuneita muutoksia.

110 §

Vientirekisteröinnin hakeminen

Vientirekisteröintiä haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemuksessa on oltava selvitys ajoneuvon omistusoikeudesta ja liikennevakuutuksesta sekä tieto luovutus- ja vientipaikasta.

111 §

Vientirekisteröinnin voimassaolo

Vientirekisteröinti on voimassa vuoden rekisteröintikuukauden lopusta. Hakijan pyynnöstä voimassaoloaika voidaan määrätä lyhyemmäksi. Edellä 109 §:n 1 momentissa tarkoitettu vientirekisteröinti on kuitenkin voimassa vain sen tarkoitukseen tarvittavan ajan. Vientirekisteröinnin voimassaoloaikaa ei voida pidentää.

Vientirekisteröityä ajoneuvoa saa Suomessa käyttää ennen maasta vientiä vain ajoneuvon siirtoon luovutuspaikalta vientipaikalle tai ajoneuvon omistajan maastamuuttoon liittyvään matkaan omistajan kotipaikalle ja sieltä edelleen vientipaikalle.

Vientirekisteröityä ajoneuvoa saa 2 momentin estämättä käyttää tilapäisesti Suomessa pakottavaksi katsotun syyn, tavanomaisen lomamatkan tai siihen verrattavan lyhyen oleskelun johdosta, ei kuitenkaan maasta vientiä välittömästi seuraavan tai maahantuontia välittömästi edeltävän kuukauden aikana. Käytön edellytyksenä on, että asiakirjoissa on Tullin ajoneuvon omistajan tai haltijan pyynnöstä tekemä merkintä maahantulo- ja maastapoistumispäivistä.

112 §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä.

Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo on käyttökiellossa. Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan rekisteröidystä ajoneuvosta sekä ajoneuvosta, jota ei muusta syystä enää käytetä liikenteessä Suomessa, on tehtävä liikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus.

Liikenne- ja viestintäviraston on poistettava ajoneuvo liikennekäytöstä, jos se saa ulkomaan tai Ahvenanmaan maakunnan rekisteröintiviranomaiselta tiedon ajoneuvon rekisteröimisestä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan.

113 §

Liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon katsastus ja käyttö

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa, jossa rekisterikilvet ovat kiinnitettyinä, saa käyttää liikenteessä siirrettäessä ajoneuvo sille erikseen varattuna aikana katsastukseen ja välittömästi katsastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säilytetään tai ajoneuvo voidaan korjata.

114 §

Liikennekäyttöönoton edellytykset

Liikennekäyttöönoton yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta sekä ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta, säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta sekä tarvittaessa 133 §:ssä tarkoitetusta rekisteröintikatsastuksesta esitetään selvitys. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön sinä päivänä, jona liikennekäyttöönottoa koskeva ilmoitus tehdään.

115 §

Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo

Ajoneuvolle tehdään lopullista liikennekäytöstä poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta on annettu jätelain 59 §:ssä tarkoitettu romutustodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu vastaava todistus taikka jos ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, miten ja milloin ajoneuvo katsotaan todistettavasti tuhoutuneeksi.

116 §

Koenumerotodistus ja koenumerokilvet

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerokilvin tiellä ja muualla. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerokilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten, määräysten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai erityisen vakavaa.

Koenumerotodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että koenumerokilpien käyttöä varten on voimassa oleva liikennevakuutus.

Koenumerotodistus on voimassa vuoden todistuksen myöntämispäivästä. Koenumerotodistus uudistetaan vuosittain vuodeksi eteenpäin ilman eri hakemusta, jollei todistuksen haltija ole tehnyt todistuksesta luopumisilmoitusta todistuksen voimassaoloaikana, jollei todistusta ole peruttu tai jollei Liikenne- ja viestintävirasto muun erityisen syyn takia jätä todistusta uudistamatta. Edellytyksenä uudistamiselle on, että liikennevakuutusmaksu on suoritettu.

Koenumerotodistuksen saanut saa käyttää ajoneuvoa koenumerokilvin liikenteessä, kun on kysymyksessä todistuksen saajan harjoittamaan toimintaan välittömästi liittyvä:

- 1) ajoneuvon tai sen laitteiden tutkimukseen tai tuotekehittelyyn liittyvä koe;
- 2) ajoneuvon lyhytaikainen koeajo tai esittely myyntitarkoituksessa;
- 3) muu ajoneuvon valmistukseen, myyntiin, varustamiseen, korjaukseen tai katsastukseen välittömästi liittyvä siirto.

Koenumerokilpiin sovelletaan, mitä 99—101 §:ssä 100 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta säädetään rekisterikilvistä. Jos koenumerokilvillä käytettävä ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä eikä rekisterikilpiä ole palautettu, rekisterikilvet on peitettävä tai poistettava ajoneuvosta koenumerokilvillä käytön ajaksi.

Koenumerokilvet ja koenumerotodistus on palautettava niiden luovuttajalle viimeistään toisena arkipäivänä todistuksen voimassaoloajan päätyttyä.

117 §

Siirtolupa

Liikenne- ja viestintävirasto ja Tulli voivat hakemuksesta myöntää Suomessa ensirekisteröimätöntä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- 1) ajoneuvon katsastukseen tai korjaamolle vienti;
- 2) maahantuodun ajoneuvon siirto tuontipaikalta vientipaikalle tai muualle maahan;
- 3) ajoneuvon tai siihen kiinteästi liittyvän tuotteen esittely;
- 4) Suomessa rekisteröidyn ajoneuvourheilun valtakunnallisen keskusjärjestön kilpailukalenteriin kuuluva kilpailu;
- 5) ajoneuvon käyttäminen liikenteessä, jos ajoneuvosta on tehty autoverolain 53 §:ssä tarkoitettu käyttöönottoilmoitus ja jos ajoneuvon autoverotusta koskevan asian käsittely on Verohallinnossa kesken;
- 6) ajoneuvon käyttäminen liikenteessä autoverolain 41 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa;
- 7) ajoneuvon siirto muusta erityisestä syystä.

Siirtolupa voidaan myöntää myös liikennekäytössä olevaa ajoneuvoa varten ajoneuvon korjaamolle vientiin, vaikka ajoneuvo on käyttökiellossa, sekä ajoneuvon korjaamolle ja katsastukseen vientiin, vaikka ajoneuvo on 198 §:n nojalla määrätty ajokieltoon.

Siirtoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ajoneuvoa varten on voimassa oleva liikennevakuutus ja että ajoneuvovero on suoritettu. Siirtolupa myönnetään käyttötarpeen edellyttämäksi ajaksi, kuitenkin enintään seitsemäksi päiväksi. Edellä 1 momentin 5 tai 6 kohdasta johdusta tai muusta erityisen painavasta syystä lupa voidaan kuitenkin myöntää seitsemää päivää pidemmäksi ajaksi. Suomessa rekisteröitäväksi tarkoitettua ajoneuvoa saadaan käyttää enintään kolmen kuukauden ajan, jos siitä on annettu ennen Suomessa tapahtuvan käytön alkamista Verohallinnolle käyttöönottoilmoitus. Jos autoverotusta ei ole ennen siirtoluvan voimassaolon päättymistä toimitettu, siirtoluvan voimassaoloaikaa jatketaan, ellei verotuksen viivästyminen johdu verovelvollisesta. Verohallinnon vahvistama käyttöönottoilmoitus on pidettävä mukana ajoneuvoa käytettäessä. Siirtolupa on kuitenkin voimassa enintään ajoneuvosta määrätyn veron eräpäivään saakka.

Siirtoluvan nojalla käytettävä ajoneuvo saa olla kuormattuna 1 momentin 5 kohdan mukaisessa käyttötarkoituksessa. Ajoneuvo saa olla kuormattuna myös 1 momentin 1—3 ja 6 kohdan mukaisissa käyttötarkoituksissa, jos kuorma on vain siirtoluvan haltijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu. Siirtoluvan nojalla käytettävällä ajoneuvolla saa vetää perävaunua 1 momentin 5 kohdan mukaisessa käyttötarkoituksessa. Lisäksi ajoneuvolla saa vetää perävaunua, jos sekä vetävän ajoneuvon että perävaunun käyttötarkoitus on 1 momentin 1—3 tai 6 kohdan mukainen. Jos vetävää ajoneuvoa käytetään siirtoluvan nojalla 1 momentin 1—3 tai 6 kohdan mukaisessa

käyttötarkoituksessa, myös rekisteröidyn perävaunun kuorman on oltava vain siirtoluvan haltijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu.

118 §

Siirtomerkki

Liikenne- ja viestintäviraston ja Tullin on siirtoluvan myöntämisen yhteydessä annettava siirtomerkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti tiellä ja muualla.

Siirtomerkit on kiinnitettävä autossa eteen ja taakse, traktorissa ja moottorityökoneessa eteen tai taakse, moottorikelkassa ja raskaassa moottorikelkassa molemmille sivuille sekä muussa ajoneuvossa taakse siten, että rekisteritunnus on vaikeudetta luettavissa. Siirtomerkkiä ei saa kiinnittää siten, että se häiritsee kuljettajan näkyvyyttä.

Jos siirtoluvan nojalla käytettävä ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä, rekisterikilvet on peitettävä tai poistettava ajoneuvosta käytön ajaksi. Siirtomerkit on poistettava ajoneuvosta siirtoluvan voimassaoloajan päätyttyä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siirtomerkkien sisällöstä ja väristä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset siirtomerkkien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

119 §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana.

120 §

Panssariajoneuvon tilapäinen käyttö liikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää pyörillä varustettuja panssariajoneuvoja teollisesti Suomessa valmistavalle yhteisölle koenumerotodistuksen, joka oikeuttaa panssariajoneuvon tilapäiseen käyttöön liikenteessä koenumerokilvin 116 §:n 4 momentissa säädettyissä tarkoituksissa. Edellytyksenä panssariajoneuvon käytölle liikenteessä on, että se on varustettu pyörin. Koenumerotodistukseen ja koenumerokilpiin sovelletaan, mitä 116 §:n 3 ja 5 momentissa säädetään.

121 §

Kielto ottaa lopullisesti liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo uudelleen liikennekäyttöön

Jos ajoneuville on 115 §:n nojalla tehty rekisteriin lopullista liikennekäytöstä poistoa koskeva merkintä rekisteriin, ajoneuvoa ei saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön. Ajoneuvoa ei myöskään saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroedun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen.

122 §

Sarjan viimeiset ajoneuvot

Liikenne- ja viestintävirasto voi ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan hakemuksesta myöntää poikkeuksen moottorityökoneita ja maastoajoneuvoa koskevista vaatimuksista, jollei toisin säädetä tai määrätä:

1) enintään 6 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poikkeusten voimassaolo päättyy kalenterivuoden lopussa, 7 kuukauden ajaksi valmiille moottorityökoneille ja maastoajoneuvoille;

2) enintään 12 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poikkeusten voimassaolo päättyy kalenterivuoden lopussa, 13 kuukauden ajaksi monivaiheisesti valmisteluille moottorityökoneille ja maastoajoneuvoille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää enintään 30 prosentille edellisenä kalenterivuonna tai edellisen 12 kuukauden aikana Suomessa käyttöön otetuista kuhunkin ajoneuvoluokkaan kuuluvista saman valmistajan valmistamista ajoneuvoista pyöristettynä ylöspäin lähimpään kokonaislukuun. Vaihtoehtoisesti 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää enintään 20:lle saman valmistajan samaan ajoneuvoluokkaan valmistamalle moottorityökoneelle ja maastoajoneuvolle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua moottorityökoneita ja maastoajoneuvoa koskevaa poikkeusta sovelletaan ainoastaan ajoneuvoihin:

1) jotka olivat ETA-valtion alueella, kun tekninen vaatimus, jota ajoneuvo ei täytä, tuli voimaan; ja

2) joita ei ollut vielä rekisteröity tai otettu käyttöön ennen sellaisen vaatimuksen voimaantuloa, jota ajoneuvo ei täytä.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 49 artiklassa tarkoitetun sarjan viimeisiä ajoneuvoja koskevan poikkeuksen M-, N- ja O-luokan ajoneuvon teknisistä vaatimuksista valmistajan hakemuksesta joko autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen liitteen V B kohdan 1 kohdassa tai vaihtoehtoisesti 2 kohdassa tarkoitetun enimmäismäärän mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee tiedon ajoneuvolle myönnetystä poikkeuksesta rekisteriin.

123 §

Kielto muuttaa rekisteritietoja

Jos Liikenne- ja viestintävirasto saa tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä, se voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määrääjäksi ja tehdä kiellosta merkinnän rekisteriin.

124 §

Virheellisiä tietoja sisältävät asiakirjat

Sopimusrekisteröijän, katsastusluvan haltijan, poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan virheellisiksi todetuista tiedoista vaatimuksenmukaisuustodistuksessa, ennakkoilmoitustodistuksessa, rekisteröintitodistuksessa ja muussa rekisteröintiin tai rekisterikilpien antamiseen liittyvässä asiakirjassa.

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen Liikenne- ja viestintäviraston kehotuksesta palauttamaan virheellisiä tietoja sisältävän asiakirjan Liikenne- ja viestintävirastolle.

5 luku

Ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn ajoneuvon käyttö Suomessa

125 §

ETA-valtiossa rekisteröidyt ajoneuvot

Jos ajoneuvosta ei ole suoritettava autoveroa, Suomessa vakituisesti asuva henkilö saa käyttää Suomessa ETA-valtiossa rekisteröityä ajoneuvoa 30 päivän ajan ajoneuvon maahantuonnista ennen kuin ajoneuvo rekisteröidään Suomessa. Ajoneuvon kuljettajan on osoitettava ajoneuvon maahantuontiajankohta liikennettä valvovalle viranomaiselle Tullin ajoneuvon käyttöönottoilmoitukseen tai muuhun asiakirjaan tekemin merkinnöin. Jos kyseessä on kansainvälinen, enintään seitsemän päivää Suomessa kestävä kuljetus, ajoneuvon maahantuloajankohta voidaan kuitenkin osoittaa muutoinkin kuin Tullin tekemin merkinnöin.

Jos kyseessä on ajoneuvo, josta on suoritettava autoveroa, Suomessa vakituisesti asuva henkilö saa käyttää ETA-valtiossa rekisteröityä ajoneuvoa täällä kolmen kuukauden ajan. Ajoneuvon kuljettajan on tällöin osoitettava ajoneuvon käyttöoikeus liikennettä valvovalle viranomaiselle Verohallinnon vahvistamalla käyttöönottoilmoituksella.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettun käytön edellytyksenä on:

- 1) että ajoneuvossa on rekisteröintivaltion rekisterikilvet ja kansallisuustunnus;
- 2) että ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän päämitat ja massat eivät ylitä Suomessa sallittuja arvoja;
- 3) että ajoneuvoa varten on Suomessa voimassa oleva liikennevakuutus;
- 4) että ajoneuvon kuljettajalla on rekisteröintimaassa annettu ajoneuvon rekisteröintitodistus ja todistus oikeudestaan pitää ajoneuvoa hallinnassaan, jollei sitä ole rekisteröity mukana olevan henkilön nimiin; ja
- 5) että rekisterikilven sijasta perävaunussa on sen omistajan tai viranomaisen antama numerotunnus tai että vetoauton rekisterikilpi kiinnitetään perävaunun taakse, jos perävaunu on otettu käyttöön sellaisessa valtiossa, jossa perävaunuja ei rekisteröidä; vetoauton kuljettajalla on kuitenkin oltava rekisteröintitodistuksen sijasta perävaunun omistajan tai viranomaisen antama todistus perävaunulle sallituista massoista ja todistus enintään vuotta aikaisemmin suoritetusta katsastuksesta tai vastaavasta teknisestä tarkastuksesta.

126 §

Geneven ja Wienin sopimuksiin liittyneissä valtioissa rekisteröidyt ajoneuvot

Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen tai Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen liittyneessä muussa valtiossa kuin Suomessa vakinaisesti asuva luonnollinen henkilö saa tilapäisesti Suomessa käyttää omaa tarvettaan varten maahan tuomaansa sopimusvaltiossa rekisteröityä M₁-, N₁-, O₁-, O₂- tai L-luokan tai niihin rinnastettavan luokan ajoneuvoa enintään yhden vuoden maahantulopäivästä. Jos Verohallinto on autoverolain 35 §:n nojalla myöntänyt ajoneuvon verottomalle käytölle tätä pidemmän määräajan tai Tulli on Euroopan unionin tullilainsäädännön nojalla myöntänyt ajoneuvolle tullivapauden määräajaksi, ajoneuvoa saa käyttää määräajan loppuun, jollei 132 §:stä muuta johdu.

Yhteisö ja luonnollinen henkilö, jonka kotipaikka on 1 momentissa tarkoitettussa valtiossa, saa vastaavasti käyttää siinä tarkoitettussa valtiossa vakinaisesti asuvan kuljettajan kuljettamana Suomessa yhteisön tai henkilön tarvetta varten maahan tuotua M₂-, M₃-, N-, O₃- tai O₄-luokan taikka niihin rinnastettavan luokan ajoneuvoa.

Verohallinto voi autoverolain 41 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen käsittelyn yhteydessä ja muissa tapauksissa Tulli voi pyynnöstä antaa luvan käyttää Suomessa vakituisesti asuvaa henkilöä 1 momentissa tarkoitetussa sopimusvaltiossa rekisteröidyn, yksinomaan kokeilu- tai tutkimuskäyttöä varten maahan tuodun ajoneuvon kuljettajana. Lupa voidaan myöntää ajoneuvovalmistajalle tai sen edustajalle, ajoneuvovalmistajan toimeksiannosta kehitystyötä tekeväälle ajoneuvon varusteiden valmistajalle tai yhteisölle, joka harjoittaa ajoneuvojen tai niiden varusteiden testausta ajoneuvon tai sen varusteiden valmistajan toimeksiannosta. Lupa on voimassa enintään vuoden kerrallaan. Suomessa vakituisesti asuva henkilö saa kuljettaa kutakin ajoneuvoa enintään kuuden kuukauden ajan. Verohallinto tai Tulli voi liittää lupaan käyttöaluetta koskevia rajoituksia ja asettaa muitakin ehtoja sen varmistamiseksi, että ajoneuvoa käytetään tässä momentissa säädettyyn tarkoitukseen. Luvanhaltija vastaa ajoneuvon liikenneturvalisesta rakenteesta ja kunnosta. Verohallinto tai Tulli merkitsee ajoneuvossa mukana pidettävään luvan kopioon ajoneuvon tunnistetiedot ja maahantulopäivän sekä tarvittaessa maastavientipäivän. Luvanhaltija merkitsee sanottuun kopioon ajoneuvoa kuljettavan henkilön tai henkilöt. Lupa on peruutettava, jos tässä laissa säädettyjä tai luvassa asetettuja ehtoja tai rajoituksia ei noudateta.

Käytettäessä ajoneuvoa tässä pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa Suomessa käyttämisen edellytyksenä on, mitä 125 §:n 3 momentissa säädetään.

127 §

Ajoneuvo työtehtävissä

Suomessa vakituisesti asuva luonnollinen henkilö, jonka työpaikka sijaitsee muussa valtiossa kuin Suomessa, saa käyttää autoverolain 38 §:ssä tarkoitettua ulkomailla rekisteröityä ajoneuvoa pykälässä tarkoitetulla tavalla Suomessa rekisteröimättä ajoneuvoa täällä, jos hänellä on pykälän mukaan oikeus käyttää ajoneuvoa liikenteessä verotta. Käytön edellytyksenä on lisäksi, mitä tämän lain 125 §:n 3 momentissa säädetään. Ajoneuvossa on ajon aikana oltava mukana autoverolain 57 §:ssä tarkoitettu Verohallinnon vastaanotetuksi vahvistama ilmoitus.

Suomessa vakituisesti asuva luonnollinen henkilö saa käyttää autoverolain 39 §:ssä tarkoitettua ulkomailla rekisteröityä ajoneuvoa tilapäisesti Suomessa rekisteröimättä ajoneuvoa täällä, jos hänellä on pykälän mukaan oikeus käyttää ajoneuvoa liikenteessä verotta. Ajoneuvossa on ajon aikana oltava mukana autoverolain 57 §:ssä tarkoitettu Verohallinnon vastaanotetuksi vahvistama ilmoitus.

128 §

Muissa valtioissa rekisteröidyt ajoneuvot

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa henkilölle tai yhteisölle, jonka kotipaikka on muualla kuin 126 §:ssä tarkoitettussa valtiossa, luvan siellä rekisteröidyn ajoneuvon tilapäistä liikenteessä käyttöä varten. Käyttöluvan saanutta ajoneuvoa varten annetaan tullikilvet.

Luvan antamisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakija on tuonut ajoneuvon Suomeen tilapäistä tarvettaan varten;
- 2) hakija esittää ajoneuvon omistajan kotivaltiossa olevan poliisin tai Suomen konsulin taikka omistajan kotivaltiota Suomessa edustavan antaman todistuksen siitä, että ajoneuvo on sanottussa valtiossa rekisteröity ja hyväksytty pysyvästi liikenteessä käytettäväksi;
- 3) ajoneuvossa on rekisteröintivaltion kansallisuustunnus;
- 4) ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän päämitat ja massat eivät ylitä Suomessa sallittuja arvoja;

5) ajoneuvon kuljettajalla on todistus oikeudestaan pitää ajoneuvoa hallinnassaan, jollei sitä ole rekisteröity mukana olevan henkilön nimiin;

6) hakija esittää selvityksen ajoneuvoa varten Suomessa voimassa olevasta liikennevakuutuksesta ja tullikäsittelyn toimittamisesta.

Tässä pykälässä tarkoitettu lupa on voimassa enintään yhden vuoden tai, jos Verohallinto tai Tulli on 126 §:n mukaisesti myöntänyt ajoneuville vero- tai tullivapauden määräajaksi, määräajan loppuun.

Tullikilpiin sovelletaan, mitä 99—101 §:ssä 100 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta säädetään rekisterikilvistä. Lupa on pidettävä mukana ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä.

129 §

Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyt ajoneuvot

Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä ajoneuvoa saa tilapäisesti käyttää muualla Suomessa ensirekisteröimättä ajoneuvoa täällä.

130 §

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn perävaunun käyttö suomalaiseen vetoautoon kytkettynä

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä perävaunua saa käyttää Suomessa ensirekisteröityyn vetoautoon kytkettynä, jos:

- 1) O₃- tai O₄-luokan perävaunu on rekisteröity ETA-valtiossa;
- 2) O₃- tai O₄-luokan perävaunua käytetään kansainväliseen huolintatoimeen välittömästi liittyvässä kuljetuksessa, jossa perävaunu ylittää kolmannen valtion rajan; tai
- 3) muuta kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua perävaunua käytetään matkailu- tai esittelytarkoituksessa.

Käytön edellytyksenä on, että:

- 1) perävaunussa on rekisteröintivaltion tai Ahvenanmaan maakunnan rekisterikilpi ja kansallisuustunnus; sekä
- 2) vetoauton kuljettajalla on perävaunun rekisteröinnistä annettu todistus tai sen enintään kuusi kuukautta aikaisemmin oikeaksi todistettu jäljennös.

Jos perävaunu on otettu käyttöön valtiossa, jossa perävaunuja ei rekisteröidä, saa 1 ja 2 momentissa säädetyn edellytyksin myös tällaista perävaunua käyttää Suomessa ensirekisteröityyn vetoautoon kytkettynä. Rekisterikilven sijasta perävaunussa on oltava sen omistajan tai viranomaisen antama numerotunnus taikka vetoauton rekisterikilpi on kiinnitettävä perävaunun taakse. Vetoauton kuljettajalla on rekisteröintitodistuksen sijasta oltava perävaunun omistajan tai viranomaisen antama todistus perävaunulle sallituista massoista ja todistus enintään vuotta aikaisemmin suoritetusta katsastuksesta tai vastaavasta teknisestä tarkastuksesta.

131 §

Rekisteröimätön L-luokan ajoneuvo ja moottorireki

Ulkomailla vakituisesti asuva henkilö saa käyttää Suomessa omaa tilapäistä tarvettaan varten maahan tuomaansa rekisteröimätöntä L-luokan ajoneuvoa tai moottorirekeä enintään yhden vuoden taikka, jos Verohallinto on autoverolain 35 §:n nojalla myöntänyt ajoneuvon verottomalle käytölle tätä pidemmän määräajan tai Tulli on Euroopan unionin tullilainsäädännön nojalla myöntänyt tullivapauden määräajaksi, sen määräajan loppuun.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun käytön edellytyksenä on, että:

- 1) ajoneuvoa varten on Suomessa voimassa oleva liikennevakuutus;
- 2) ajoneuvossa on sen kotivaltion kansallisuustunnus; ja
- 3) ajoneuvo ei ole sen vakituksessa käyttövaltiossa rekisteröintivelvollisuuden alainen.

132 §

Omaa käyttöä varten maahanmuuton yhteydessä Suomeen tuodun ajoneuvon ensirekisteröinti

Ulkomailla rekisteröity, omaa käyttöä varten maahanmuuton yhteydessä Suomeen tuotu ajoneuvo on sen omistajan tai maahantuoneen henkilön ilmoitettava ensirekisteröitäväksi 30 päivän kuluessa:

- 1) maahantuonnista, jos ajoneuvon omistajalla on Suomeen saapuessaan tarkoitus jäädä tänne vakituksasti asumaan; tai
- 2) siitä, kun ajoneuvon omistajan katsotaan Suomeen saapumisen jälkeen asettuneen tänne vakinaisesti asumaan.

Jos ajoneuvoa käytetään Suomessa liikenteessä ennen ensirekisteröintiä, sen on täytettävä 125 §:n 3 momentissa tai 128 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset.

6 luku

Ajoneuvon katsastus

133 §

Rekisteröintikatsastusvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on ennen ensirekisteröintiä oltava hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa.

Jos ajoneuvon hyväksyntä on ensirekisteröintijankohtana voimassa ja ajoneuvon rakennetta taikka järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia tai varusteita ei ole hyväksynnässä tarkastetuilta osin muutettu, ei rekisteröintikatsastukseen kuitenkaan tarvitse esittää:

- 1) 91 §:ssä tarkoitettulla tavalla ennakkoilmoitettua ja valmiina tai valmistuneena ajoneuvona tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa;
- 2) Suomessa yksittäishyväksyttyä ja ensimmäistä kertaa käyttöön otettavaa ajoneuvoa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvo on kuitenkin esitettävä rekisteröintikatsastukseen, jos se on tyyppihyväksynnän jälkeen varusteltu kouluajoneuvoksi tai muuhun erityistarkoitukseen

134 §

Liikennekäytöstä tai rekisteristä poistetun ajoneuvon rekisteröintikatsastus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on oltava hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa viimeisimmän rekisteristä poiston tai viimeisimmän liikennekäytöstä poiston jälkeen ennen sen ottamista uudelleen liikennekäyttöön, jos ajoneuvo on:

- 1) ollut rekisteröitynä Suomessa, mutta poistettu rekisteristä ennen 2 päivää marraskuuta 2007;
- 2) poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan tapahtuvaa vientiä ja siellä rekisteröintiä varten; tai
- 3) poistettu liikennekäytöstä vaurioituneena liikenne- tai autovakuutusasioita hoitavan yhteisön ilmoituksesta.

Ajoneuvon kunto on tarkastettava 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa rekisteröintikatsastuksessa. Jos katsastustoimipaikka ei voi vakuuttaa ajoneuvon kunnosta, ajoneuvon katsastukseen esittäjän on toimitettava siitä luotettava selvitys.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ajoneuvon tarkastuskohteista.

135 §

Ajoneuvon esittäminen rekisteröintikatsastukseen

Käytettynä ETA-valtiosta tuodusta ajoneuvosta on katsastuksen suorittajalle luovutettava ulkomainen rekisteröintitodistus tai ulkomaisen, ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama todistus tai viranomaisen ylläpitämästä järjestelmästä saatu tieto aikaisemmasta rekisteröinnistä. Jos ulkomaisesta kaksiosaisesta rekisteröintitodistuksesta puuttuu II osa, ajoneuvon rekisteröintikatsastus voidaan hyväksyä, jos aikaisemman rekisteröintivaltion viranomaiselta saadaan tieto siitä, ettei ajoneuvon rekisteröinnille Suomeen ole estettä. Käytettynä muualta kuin ETA-valtiosta tuodusta ajoneuvosta on esitettävä ulkomainen rekisteröintitodistus tai ulkomaisen, ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama todistus aikaisemmasta rekisteröinnistä. Ahvenanmaan maakunnasta käytettynä tuodusta ajoneuvosta on esitettävä Ahvenanmaan maakunnan antama rekisteröintitodistus. Jos käytettynä maahantuodulta ajoneuvolta ei ole lähtömaassa edellytetty rekisteröintiä, on ajoneuvon ensimmäisestä käyttöönotosta esitettävä asianmukainen selvitys.

Edellä 1 momentista poiketen Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös muun luotettavan selvityksen osoituksena oikeudesta rekisteröidä ajoneuvo.

Ajoneuvosta, jota ei ole tyyppihyväksytty tai yksittäishyväksytty ja jota ei ole aiemmin merkitty rekisteriin Suomessa tai muualla taikka joka on aikaisemmin ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröity ja on rakenteeltaan tai varusteiltaan muutettu, on katsastuksessa muun selvityksen lisäksi esitettävä ajoneuvon valmistajan tai tämän edustajan antama todistus suurimmasta teknisesti sallitusta kokonaismassasta, suurimmista teknisesti sallituista hinattavista massoista ja suurimmista teknisesti sallituista akseli- ja telimassoista sekä muut katsastustoimipaikan tarvittaessa vaatimat lisäselvitykset. Massoja koskevaa todistusta ei kuitenkaan tarvitse esittää ennen vuotta 1970 käyttöön otetusta ajoneuvosta.

136 §

Rekisteröintikatsastuksen sisältö

Rekisteröintikatsastuksessa on tarkastettava ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi on tarkastettava, onko ajoneuvo säännösten ja määräysten mukainen.

Käytetyn ajoneuvon kunto on tarkastettava rekisteröintikatsastuksen yhteydessä. Kuntoa ei kuitenkaan tarvitse tarkastaa, ellei ajoneuvon katsastukseen esittänyt sitä pyydä, jos:

1) ajoneuvoa ei tarvitse määräaikaikatsastaa Suomessa ajoneuvon käyttöönottoajankohdan tai muun syyn perusteella; tai

2) ajoneuvolle on suoritettu määräaikaikatsastus ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa ja:

a) tämä katsastus on Suomen määräaikaikatsastuksen toistumistiheyttä koskevien määräaikojen mukaan laskettuna edelleen voimassa;

b) tämä katsastus vastaa sisällöllisesti määräaikaikatsastukselle Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä vaatimuksia; rekisteröintikatsastuksen yhteydessä on kuitenkin tarkastettava ne

kohteet, joita ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa suoritettussa määräaikaikatsastuksessa ei ole tarkastettu, mutta joiden tarkastamista edellytetään määräaikaikatsastusta Suomessa koskeissa säännöksissä ja määräyksissä; ja

c) määräaikaikatsastuksen suorittamisesta esitetään todistus joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Käytetystä ajoneuvosta, jolle tehdään rekisteröintikatsastuksen yhteydessä ajoneuvon kunnan tarkastus, tarkastetaan määräaikaikatsastuksessa tarkastettaviksi määrättyjen kohteiden kunto. Ajoneuvon suurin teknisesti ja käytössä sallittu massa, akseli- ja telimassat sekä hinattavat massat määrätään rekisteröintikatsastuksessa. Ajoneuvon omamassa on määrättävä punnitsemalla, jos ajoneuvolle aiemmin myönnetty hyväksyntä ei ole koskenut valmista ajoneuvoa tai jos punnitsemiseen on muutoin aihetta.

Rekisteröintikatsastettaessa uusi EU- tai EY-tyyppihyväksytty ajoneuvo, jolle on annettu vaatimustenmukaisuustodistus, tarkastetaan ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteriin merkitävät tiedot. Vaatimustenmukaisuus tarkastetaan vain, jos ajoneuvoa on EU- tai EY-tyyppihyväksynnän jälkeen muutettu siten, että myönnetyn tyyppihyväksynnän voimassaolo on päättynyt.

Vientirekisteröitävä ajoneuvo voidaan rekisteröintikatsastuksessa hyväksyä keskeneräisenä ulkomaille tapahtuvaa varustelua varten tai ulkomaisten määräysten mukaisena, jos ajoneuvon puutteet eivät merkittävästi heikennä liikenneturvallisuutta siirtokuljetuksen aikana.

137 §

Rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen tallentaminen

Katsastustoimipaikan on tallennettava rekisteröintikatsastuksesta rekisteriin ajoneuvon yksilöintitiedot, ajoneuvon tekniset tiedot ja rekisteröintikatsastusta koskevat tiedot sekä tarvittaessa ajoneuvon verotus- ja ulosottotiedot. Rekisteriin on lisäksi tallennettava katsastuksen erityisohjeet sekä katsastusta ja katsastuksen valvontaa palvelevat tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin I momentissa tarkoitettujen tietojen tallentamisesta rekisteriin.

138 §

Rekisteröintikatsastustodistus

Rekisteröintikatsastuksesta on annettava ajoneuvon katsastukseen esittäneelle todistus. Katsastuksen suorittaja antaa hyväksytystä ja hylätystä rekisteröintikatsastuksesta ajoneuvon katsastukseen esittäneelle ajoneuvon teknisiä tietoja sisältävän rekisteröintikatsastustodistuksen I osan ja rekisteri-ilmoitusasiakirjana käytettävän rekisteröintikatsastustodistuksen II osan.

Ensimmäistä kertaa käyttöön otettavan ajoneuvon rekisteröintikatsastuksesta annettava todistus on voimassa kolme kuukautta. Voimassaolo kuitenkin päättyy tätä ennen, jos ajoneuvon tyyppihyväksynnän tai yksittäishyväksynnän voimassaolo päättyy taikka jos ajoneuvo ei enää täytä ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia.

139 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa

Rekisteröintikatsastuksessa on esitettävä vaatimustenmukaisuustodistus tai muu selvitys ajoneuvon rakenteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Osoitukseksi vaatimustenmukaisuudesta katsotaan ajoneuvolle myönnetty, voimassa oleva:

1) EU-tyyppihyväksyntä;

- 2) EY-tyyppihyväksyntä;
- 3) EU-yksittäishyväksyntä;
- 4) Suomessa myönnetty yksittäishyväksyntä;
- 5) Suomessa myönnetty tai tunnustettu kansallinen piensarjatyypin hyväksyntä;
- 6) Suomessa myönnetty tai tunnustettu kansallinen tyyppihyväksyntä.

Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa rekisteröintikatsastuksessa on otettava huomioon toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvolle myöntämä yksittäishyväksyntätodistus tai sellainen muu viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenevät ajoneuvolle tehdyt tarkastukset.

Vaatimustenmukaisuus voidaan rekisteröintikatsastuksessa osoittaa lisäksi:

1) ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun katsastajan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin rekisteröintikatsastuksia tekevä katsastajan käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin rekisteröintikatsastusten suorittamisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

2) ajoneuvon valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testein 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun rekisteröintikatsastuksen suorittaja voi vakuuttaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta valmistajan toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

3) ajoneuvon, järjestelmään, komponenttiin tai erilliseen tekniseen yksikköön kiinnitetyillä kansainvälisesti yleisesti käytetyillä muulla kuin 81 §:n 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että ajoneuvo vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

4) hyväksytyt asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1—3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa; tai

b) kun 5 kohdassa tarkoitetun selvityksen hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antaminen edellytä 5 kohdassa tarkoitetulta tutkimuslaitokselta edellytettävää pätevyyttä;

5) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1—4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa; tai

b) kun ei edellytetä tyyppihyväksyntää eikä nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa käytettävien selvitysten sisällöstä sekä siitä, millä osoittamistavalla vaatimustenmukaisuus voidaan kussakin tilanteessa osoittaa.

140 §

Ahvenanmaan maakunnasta tai ulkomailta käytettynä tuodun ajoneuvon vaatimustenmukaisuus rekisteröintikatsastuksessa

Kun käytettynä Ahvenanmaan maakunnasta tai ulkomailta tuotu, aiemmin rekisterissä ollut ajoneuvo rekisteröintikatsastetaan, osoitukseksi ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta katsotaan:

1) vaatimustenmukaisuustodistus;

2) Ahvenanmaan maakunnasta tai ETA-valtiosta tuodun EU- tai EY-tyyppihyväksytyt ajoneuvon osalta ajoneuvon tyyppihyväksyntänumero ja aikaisemman rekisteröintimaan rekisteröintitodistus, ei kuitenkaan väliaikainen rekisteröintitodistus; EU- tai EY-tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta vaatimustenmukaisuustodistusta voidaan edellyttää vain, jos ajoneuvoa ei pystytä

tunnistamaan toisessa ETA-valtiossa ajoneuvolle myönnetyn muun kuin ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annetun neuvoston direktiivin 1999/37/EU vaatimuksia vastaavan rekisteröintitodistuksen perusteella;

3) Ahvenanmaan maakunnasta tai ETA-valtiosta yksittäiskappaleena tuodun, aiemmin rekisterissä olleen ajoneuvon osalta ajoneuvon aikaisemman rekisteröintimaan rekisteröintitodistus, ei kuitenkaan väliaikainen rekisteröintitodistus, sekä muu selvitys vaatimustenmukaisuudesta siltä osin kuin vaatimustenmukaisuus ei käy ilmi rekisteröintitodistuksesta; vaatimustenmukaisuuden osoittamista erillisin testein, tarkastuksin tai todistuksin voidaan edellyttää vain siltä osin kuin vaatimustenmukaisuus ei käy ilmi ajoneuvon aiemmasta rekisteröintitodistuksesta tai katsastuksen suorittajalle toimitetuista ajoneuvon aiemman rekisteröinnin edellytyksenä ajoneuvolle tehdyistä tarkastuksista ja testeistä saaduista selvityksistä.

Ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteriin merkittävät tiedot tarkastetaan vain siltä osin kuin ne eivät käy ilmi 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista.

Jos ajoneuvoa on muutettu ennen sen rekisteröintiä Suomeen, 1 momenttia ei sovelleta muutoksiin. Muutoksiin sovelletaan muutokatsastusta koskevia tämän luvun säännöksiä.

141 §

Vaihtoehtoiset menettelyt rekisteröintikatsastuksessa

Jos katsastustoimipaikka ei käytettävissään olevien tietojen tai teknisen tarkastuksen avulla voi jonkin rakenteen tai varusteen osalta vakuuttaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta, katsastustoimipaikka voi vaatia ajoneuvon katsastukseen esittäjää toimittamaan 139 §:n tai 142 §:n 1 momentin mukaisen selvityksen vaatimusten täyttymisestä.

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa yksittäishyväksytyyn ajoneuvon osalta katsastustoimipaikka voi Liikenne- ja viestintäviraston välityksellä vaatia yksittäishyväksynnän myöntäneeltä hyväksyntäviranomaiselta ajoneuvolle myönnettyyn yksittäishyväksyntätodistukseen liittyviä lisätietoja, joissa yksityiskohtaisesti selvitetään kyseisen ajoneuvon täyttämät tekniset vaatimukset.

142 §

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen rekisteröintikatsastuksessa

Ajoneuvo hyväksytään Suomessa ensimmäistä kertaa liikenteeseen rekisteröintikatsastuksen yhteydessä vaatimustenmukaisuuden osalta, jos ajoneuvo täyttää sitä koskevat ensimmäisenä käyttöönottoajankohtana tai myöhemmin voimassa olleet tekniset vaatimukset. Muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröity ja käytettynä maahantuotu ajoneuvo hyväksytään vaatimustenmukaisuuden osalta rekisteröintikatsastuksessa myös, jos ajoneuvon osoitetaan täyttävän sellaiset aiemmassa rekisteröintimaassa sovellettavat tekniset vaatimukset, jotka vastaavat vähintään Suomessa sovellettavia teknisiä vaatimuksia.

Jos rekisteröintikatsastuksen yhteydessä tarkastetaan ajoneuvon kunto, hyväksymiseen ja hylkäämiseen sovelletaan ajoneuvon kunnan tarkastamisen osalta, mitä 155 §:ssä säädetään.

Jollei ajoneuvoa hyväksytä rekisteröintikatsastuksessa, se on hylättävä.

143 §

Muutokatsastusvelvollisuus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä ajoneuvo on ennen sen käyttöä liikenteessä hyväksyttävä muutokatsastuksessa, jos:

- 1) ajoneuvon rakennetta on muutettu siten, että muutoksella on vähäistä suurempi vaikutus ajoneuvon turvallisuuteen tai päästöihin;
- 2) ajoneuvon rakennetta tai käyttötarkoitusta on muutettu ja muutoksella on olennaista vaikutusta rekisteriin merkittäviin tietoihin;
- 3) ajoneuvon rakennetta tai käyttötarkoitusta on muutettu siten, että muutoksella on vaikutusta ajoneuvon kohdistuvaan veroon tai olennaista vaikutusta lakisääteisiin maksuihin;
- 4) ajoneuvoa on muutettu siten, että sen luokitus muuttuu;
- 5) aikaisintaan vuonna 1960 käyttöön otetun ajoneuvon osista vähintään 25 prosenttia on vaihdettu ensirekisteröinnin jälkeen.

Muutuskatsastusvelvollisuus ei koske:

- 1) ajoneuvoa, joka on 89 §:n nojalla vapautettu rekisteröintivelvollisuudesta ja jota ei ole merkitty rekisteriin;
 - 2) ajoneuvoa, jolle suoritettussa rekisteröintikatsastuksessa on tehty 1 momentissa tarkoitetut tarkastukset;
 - 3) umpinaisella ohjaamalla varustetun traktorin varustamista lapsen kuljettamiseen tarkoitetulla istuimella;
 - 4) traktorin varustamista moottorityökoneeksi tai näin varustetun moottorityökoneen muuttamista takaisin traktoriksi;
 - 5) traktorin tai moottorityökoneen tilapäistä muuttamista maastoajoneuvoksi tai tällä tavalla muutetun ajoneuvon muuttamista takaisin traktoriksi tai moottorityökoneeksi, jos tieto ajoneuvon muutosmahdollisuudesta ja edellytyksistä, joilla muutos voidaan tehdä, on merkitty rekisteriin; tällaisen ajoneuvon on täytettävä molempien luokitusten mukaisena sitä koskevat vaatimukset;
 - 6) erikoiskuljetusajoneuvon mittojen muuttamista tilapäisesti kuljetettavan kuorman edellyttämällä tavalla, edellyttäen, että tiedot ajoneuvolle sallituista vaihtoehtoisista mitoista on merkitty rekisteriin;
 - 7) ajoneuvon tilapäistä muuttamista erikoiskuljetusajoneuvoksi akselistorakennetta muuttamalla tai akselien määrää lisäämällä; tällaisen ajoneuvon on kaikilla vaihtoehtoisilla rakenteilla täytettävä sitä koskevat vaatimukset ja tiedon ajoneuvon muutosmahdollisuudesta ja edellytyksistä, joilla muutos voidaan tehdä, on oltava merkitty rekisteriin siten, että ensisijaisesti käytetään suurimpien sallittujen massojen mukaisia tietoja;
 - 8) kulutusosien vaihtamista 1 momentin 5 kohdassa mainitun prosenttiluvun jo ylityttyä.
- Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista muutoksista, jotka edellyttävät muutuskatsastusta, ja vähäisistä muutoksista, jotka eivät edellytä muutuskatsastusta.

144 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutuskatsastuksessa

Järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen vaatimustenmukaisuus voidaan muutuskatsastuksessa osoittaa:

- 1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä; tai
- 2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;
- 3) katsastajan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin muutuskatsastuksia tekevän katsastajan käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin muutuskatsastusten suorittamisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

4) ajoneuvon valmistajan tai muutoksen tekijän suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testein 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun muutokatsastuksen suorittaja voi vakuuttaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta valmistajan tai muutoksen tekijän toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

5) ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 81 §:n 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että ajoneuvo vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

6) hyväksytyin asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 3—5 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun 7 kohdassa tarkoitettujen selvitysten hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksien ole mahdollista eikä selvityksen antaminen katsota edellyttävän 7 kohdassa tarkoitettua tutkimuslaitoksesta edellytettävää pätevyyttä;

7) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 3—6 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun ei edellytetä tyyppihyväksyntää eikä nimetyin tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 1 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

145 §

Muutokatsastukseen sovellettavat säännökset

Muutokatsastuksessa noudatetaan lisäksi, mitä tässä luvussa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään rekisteröintikatsastuksesta.

146 §

Kytkenäkatsastusvelvollisuus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytkenäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksyttävä ajoneuvoyhdistelmä taikka jos ajoneuvojen mekaaniset kytkenälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkentä tai paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen ja siinä tarkoitettujen standardien vaatimuksista tai niitä vastaavista M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista.

Mitä 1 momentissa säädetään vetävän ja hinattavan ajoneuvon kytkennästä, koskee myös ajoneuvoyhdistelmää, jossa joko vetävä tai hinattava ajoneuvo on rekisteröity Suomessa ja toinen ajoneuvo ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen ja siinä tarkoitettujen standardien vaatimuksista vastaavista M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista.

147 §

KytKentäkatsastuksen sisältö

KytKentäkatsastuksessa tarkastetaan, että auto ja perävaunu tai perävaunut sopivat kytkettäväksi toisiinsa. Hinattavan laitteen kytKentäkatsastuksessa ei kuitenkaan tarvitse esittää vetoautoa. Lisäksi kytKentäkatsastuksessa:

- 1) tarkastetaan kytKentälaitteiden oikea mitoitus ja tarkoituksenmukaisuus;
- 2) tarkastetaan, täyttääkö yhdistelmä sitä koskevat vaatimukset;
- 3) määrätään yhdistelmän suurimmat sallitut massat ja niiden jakautuminen ajoneuvojen kesken.

Katsastustoimipaikan on tallennettava rekisteriin perävaunun tietoihin kytKentäkatsastusta koskevat tiedot ja kytkettäväksi hyväksyttävien ajoneuvojen yksilöintitiedot. Hinattavan laitteen kytKentäkatsastuksessa ei kuitenkaan tarvitse tallentaa rekisteriin vetoajoneuvon yksilöintitietoja.

148 §

Määräaikaikatsastusvelvollisuus

M-, N-, O₂-, O₃-, O₄-, L6e- ja L7e-luokan ajoneuvo sekä luvanvaraisessa tavaraliikenteessä käytettävä T1b-, T2b- ja T3b-luokan ajoneuvo on esitettävä määräaikaikatsastukseen ajoneuvon liikennekelpoisuuden tarkastamiseksi. Määräaikaikatsastusvelvollisuus koskee myös mainittuja ajoneuvoluokkia vastaavia aiempia ajoneuvoluokkia.

Määräaikaikatsastusvelvollisuus ei kuitenkaan koske hinattavaa laitetta.

149 §

Määräaikaikatsastuksen aikaväli

Ajoneuvo, jota määräaikaikatsastusvelvollisuus koskee, on esitettävä määräaikaikatsastukseen seuraavasti:

1) linja- tai kuorma-auto (M₂-, M₃-, N₂- tai N₃-luokka), O₃- tai O₄-luokan perävaunu taikka ambulanssi ensimmäisen kerran viimeistään vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

2) sellainen henkilöauto (M₁-luokka), pakettiauto (N₁-luokka), kevyt nelipyörä (L6e-luokka) tai raskas nelipyörä (L7e-luokka), jota käytetään taksiliikenteessä, viimeistään vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta; jos ajoneuvon käyttöönottopäivästä on kuitenkin kulunut yli vuosi ennen taksiliikenteen aloittamista, ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa ennen taksiliikenteen aloittamista;

3) luvanvaraisessa tavaraliikenteessä käytettävä T1b-, T2b- tai T3b-luokan traktori ensimmäisen kerran viimeistään neljän vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

4) muu kuin 2 kohdassa tarkoitettu henkilöauto tai muu M₁-luokan ajoneuvo kuin ambulanssi, pakettiauto (N₁-luokka) tai raskas nelipyörä (L7e-luokka) ensimmäisen kerran viimeistään neljän vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta, yli kymmenen vuoden kuluttua käyttöönottopäivästä kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

5) muu kuin 2 kohdassa tarkoitettu kevyt nelipyörä (L6e-luokka) ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden

vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta, yli viiden vuoden kuluttua käyttöönottopäivästä kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

6) O₂-luokan perävaunu ensimmäisen kerran viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jona käyttöönottopäivästä on kulunut kaksi vuotta, ja sen jälkeen kahden vuoden välein kalenterivuoden loppuun mennessä;

7) muu kuin luvanvaraisessa liikenteessä käytettävä museoajoneuvo edellä säädetystä poiketen viimeistään neljän vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta.

Sellainen 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitettu moottorikäyttöinen ajoneuvo, jota käytetään muussa kuin luvanvaraisessa liikenteessä, on kuitenkin esitettävä määräaikaikatsastukseen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta, jos edellinen katsastus on suoritettu sen jälkeen, kun ajoneuvon käyttöönottovuoden päättymisestä on kulunut 40 vuotta.

Rekisteröintikatsastus, jonka yhteydessä on suoritettu määräaikaikatsastuksessa tarkastettaviksi säädettyjen kohteiden kunnan tarkastus tai todettu vastaava tarkastus suoritetuksi ETA-valtiossa, oikeuttaa käyttämään ajoneuvoa liikenteessä ajoneuvon kunnan tarkastuksen ajankohtaa seuraavaan 1 momentin mukaisesti määräytyvään viimeiseen katsastuspäivään.

150 §

Määräaikaikatsastuksen ajankohta

Ajoneuvon saa esittää määräaikaikatsastukseen vapaasti valittavana ajankohtana. Ajoneuvo on kuitenkin esitettävä määräaikaikatsastukseen viimeistään 149 §:n 1 momentin mukaisena viimeisenä katsastuspäivänä.

Poiketen siitä, mitä 149 §:n 1 momentin 1—5 ja 7 kohdassa sekä 2 momentissa säädetään, ajoneuvon seuraavan määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä ei muutu, jos ajoneuvo on hyväksytty määräaikaikatsastuksessa enintään 30 vuorokautta ennen mainittujen lainkohtien mukaista viimeistä katsastuspäivää.

Jos liikennekäyttöön otettu ajoneuvo on pidetty tilapäisesti ulkomailla 2 momentissa tarkoitettua 30 vuorokauden ajanjakson ja jos todistus tai muu luotettava selvitys ulkomailla olosta pidetään ajossa mukana, ajoneuvo voidaan kuitenkin esittää määräaikaikatsastukseen kuukauden kuluessa siitä, kun ajoneuvo tuodaan Suomeen.

Jos ajoneuvon käyttöönottopäivää ei ole merkitty rekisteröintitodistukseen, ajoneuvo on katsastettava rekisteritunnuksen viimeisen numeron perusteella määräytyvän kalenterikuukauden loppuun mennessä seuraavan taulukon mukaisesti:

Numero	Kalenterikuukausi
1	tammikuu
2	helmikuu
3	maaliskuu
4	huhtikuu
5	kesäkuu

6	elokuu
7	syyskuu
8	lokakuu
9	marraskuu
0	joulukuu

151 §

Määräaikaiskatsastamattoman ajoneuvon käyttökielto

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytketyn perävaunun käyttö liikenteessä on kielletty (*käyttökielto*), jollei ajoneuvoa ole säädettyyn määräaikaan mennessä hyväksytty määräaikaiskatsastuksessa.

Ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi erikseen varattuna aikana katsastukseen, jollei 156 §:n 5 momentista tai 159 §:stä muuta johdu.

152 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Määräaikaiskatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että:

- 1) se on sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisessa kunnossa;
- 2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;
- 3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;
- 4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset:

1) moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaiskatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU, jäljempänä *katsastusdirektiivi*, liitteessä I ja pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta tehtyyn sopimukseen (SopS 35/2001), jäljempänä *Wienin katsastussopimus*, liitetyissä normeissa tarkoitetuista tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä;

2) katsastusdirektiiviä ja Wienin katsastussopimusta täydentävistä 1 momentissa tarkoitetuista tarkastuskohteista;

3) katsastusdirektiiviä ja Wienin katsastussopimusta täydentävistä tarkastusmenetelmistä.

153 §

Edellytykset määräaikaiskatsastuksen suorittamiselle

Jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty tai että liikennevakuutuslain (460/2016) mukainen vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksun suorittaminen on laiminlyöty, ei ajoneuvon määräaikaikatsastusta eikä jälkitarkastusta saa suorittaa loppuun. Liikennevakuutusmaksun laiminlyönnistä huolimatta määräaikaikatsastus saadaan kuitenkin suorittaa loppuun, jos vakuutuksenottaja on vaihtunut tai jos tuomioistuimien on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn.

Katsastuksen suorittaja on määräaikaikatsastusta suorittaessaan velvollinen tarkastamaan, ettei rekisterissä ole merkintää katsastettavan ajoneuvon vakuutusmaksujen laiminlyönnistä. Vakuutusmaksut katsotaan merkinnästä huolimatta maksetuiksi, jos ajoneuvon omistaja tai haltija esittää tositteen tai muun luotettavan selvityksen maksujen maksamisesta.

Veron laiminlyönnin saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn vaikutuksesta käyttökieltoon sekä ajoneuvon kohdistuvien verojen ja maksujen laiminlyönnistä johtuneesta käyttökiellosta säädetään erikseen.

154 §

Määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitus

Määräaikaikatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraavista ryhmistä:

1) vähäiset viat ja puutteellisuudet, joilla ei ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvallisuuteen eikä ympäristöön;

2) vakavat viat ja puutteellisuudet, jotka voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vaikuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;

3) vaaralliset viat ja puutteellisuudet, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat turvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuuden, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuden luokituksesta sekä useiden vähäisten tai vakavien vikojen ja puutteellisuuden luokituksesta vakaviksi tai vaarallisiksi.

155 §

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa

Ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole 154 §:ssä tarkoitettua vakavaa vikaa tai puutteellisuutta, vaarallista vikaa tai puutteellisuutta taikka vikoja tai puutteellisuuden, jotka edellyttävät muutoskatsastusta. Jollei ajoneuvoa hyväksytä määräaikaikatsastuksessa, se on hylättävä.

156 §

Määräaikaikatsastuksen keskeyttäminen

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos ajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä.

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos ilmenee, että ajoneuvo on esitettävä muutoskatsastukseen. Tällöin ajoneuvo on esitettävä muutoskatsastukseen kuukauden kuluessa keskeyttämisestä.

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos ajoneuvon tekniset tiedot ovat virheelliset. Katsastusta keskeyttämättä saadaan kuitenkin määräaikaikatsastuksessa oikaista ajoneuvon rekisteritietojen vähäinen virhe sekä korjata sellaiset tiedot, joiden muuttaminen ei edellytä muutoksastusta.

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos tietoyhteys rekisteriin ei ole käytettävissä taikka jos katsastusta ei sään tai vastaavien olojen vuoksi taikka muusta ajoneuvon katsastukseen esittäneestä riippumattomasta syystä voida suorittaa loppuun eikä perusteita katsastuksen hylkäämiselle tai ajokiellon määräämiselle ole.

Jos ajoneuvon katsastus joudutaan keskeyttämään 1 tai 4 momentissa tarkoitetusta ajoneuvon katsastukseen esittäneestä riippumattomasta syystä, ajoneuvoa saa 151 §:n 1 momentissa säädetystä poiketen käyttää liikenteessä enintään kahden viikon ajan 149 ja 150 §:ssä säädetyn katsastusajan päättymisestä.

Keskeytetty määräaikaikatsastus tai jälkitarkastus saadaan suorittaa loppuun enintään kuukauden kuluessa määräaikaikatsastuksesta.

157 §

Ajokieltoon määrääminen määräaikaikatsastuksessa

Jos ajoneuvossa havaitaan vaarallinen vika tai puutteellisuus, ajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon.

Ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin katsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on korjattu ja ajoneuvo hyväksytty katsastuksessa. Merkittävän ympäristöhaitan vuoksi ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä, kun ajokiellon aiheuttanut vika tai puutteellisuus on korjattu ja ajoneuvon ajokielto poistettu katsastuksessa.

Määräaikaikatsastuksessa määrätty ajokielto osoitetaan tarralla, jonka ajoneuvon katsastaja kiinnittää helposti havaittavaan paikkaan ajoneuvossa. Tarraa ei saa poistaa tai peittää ennen kuin ajoneuvo on määräaikaikatsastuksessa hyväksytty tai 2 momentissa tarkoitetun merkittävän ympäristöhaitan vuoksi määrätty ajokielto on poistettu katsastuksessa.

158 §

Määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuksien korjaaminen

Jos määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa ei ole määrätty ajokieltoon, ajoneuvon hylkäyksen perusteena olevat viat ja puutteellisuudet on korjattava mahdollisimman pian.

Määräaikaikatsastuksessa todetut vähäiset viat ja puutteellisuudet on kuitenkin korjattava kohtuullisen ajan kuluessa.

Jos sellaisia vikoja ja puutteellisuuksia ei ole korjattu, joiden perusteella ajoneuvo on hylätty määräaikaikatsastuksessa, eikä ajoneuvoa ole hyväksytty katsastuksessa 149 tai 150 §:ssä tarkoitettuna katsastusaikana, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä.

159 §

Oikeus käyttää määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa

Jos 149 tai 150 §:ssä tarkoitettuna katsastusaikana katsastukseen esitetty ajoneuvo hylätään määräaikaikatsastuksessa ajokieltoa määräämättä, ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä enintään kahden kuukauden ajan määräaikaikatsastuksessa hylkäämisestä. Ajoneuvossa todetut hylkäämisen aiheuttaneet viat ja puutteellisuudet on kuitenkin korjattava mahdollisimman pian. Jos

ajoneuvoa ei edellä tarkoitettuna aikana hyväksyttyä jälkitarkastuksessa tai määräaikaikatsastuksessa, ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä vain sen kuljettamiseksi korjattuna sille varattuna aikana katsastukseen.

Edellä 158 §:n 3 momentissa säädetystä poiketen katsastustoimipaikka voi antaa määräaikaikatsastuksessa ajokieltoon määrätylle ajoneuvolle tai 149 tai 150 §:ssä tarkoitettun katsastusajan jälkeen katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle todistuksen, joka oikeuttaa ajoneuvon kuljettamiseen lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa, ja korjauksen jälkeen uudelleen katsastettavaksi. Todistuksessa on mainittava, minne ja miten ajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan todistus on voimassa.

Jos 112 §:ssä tarkoitettu liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo määrätään katsastuksessa ajokieltoon, ajoneuvon käyttöön rajoitetusti liikenteessä sovelletaan 2 momentin säännöksiä.

160 §

Katsastustodistus

Katsastajan on annettava määräaikaikatsastuksesta todistus, josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraavan määräaikaikatsastuksen ajankohta sekä tieto mahdollisesta 158 §:ssä tarkoitettua velvollisuudesta korjata viat ja puutteellisuudet mahdollisimman pian tai kohtuullisen ajan kuluessa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu voimassa oleva todistus tai katsastusdirektiivin 10 artiklassa tarkoitettu todiste on voimassa Suomessa.

161 §

Määräaikaikatsastusta koskevien tietojen merkitseminen ja ilmoittaminen rekisteriin

Katsastustoimipaikan on tallennettava määräaikaikatsastuksesta rekisteriin ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen, ajokieltoon määräämiseen, muutuskatsastukseen määräämiseen sekä määräaikaikatsastuksen keskeyttämiseen liittyvät tiedot sekä ajoneuvon matkamittarin lukema katsastushetkellä.

162 §

Jälkitarkastus

Katsastuksessa hylätty ajoneuvo voidaan hyväksyä jälkitarkastuksessa. Jälkitarkastus on suoritettava katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle kuukauden kuluessa. Määräaikaikatsastuksen ja valvontakatsastuksen jälkeen jälkitarkastus saadaan suorittaa missä tahansa ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa tarkoitettussa katsastustoimipaikassa, jolla on katsastusluvan mukaan oikeus katsastaa kyseinen ajoneuvo. Rekisteröinti-, muutos- ja kytchentäksastuksen jälkeen jälkitarkastus on suoritettava samassa katsastustoimipaikassa, joka on hylännyt ajoneuvon katsastuksessa.

Jälkitarkastuksessa tarkastetaan ajoneuvosta ne tarkastuskohteet, joissa katsastuksessa tai edellisessä jälkitarkastuksessa on todettu vikoja tai puutteellisuuksia.

Jos jälkitarkastuksessa epäillään ajoneuvon muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tarkastuskohteissa olevan sellainen vika tai puutteellisuus, jonka vuoksi ajoneuvo olisi 157 §:n nojalla määrättävä ajokieltoon, jälkitarkastuksessa on tarkastettava myös tällainen tarkastuskohte.

163 §

Ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyiltä ajoneuvoilta edellytettävä katsastus

Ahvenanmaan maakunnassa tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon tulee olla katsastettu katsastusdirektiivin mukaisesti, jos ajoneuvoa käytetään liikenteessä Suomessa.

Wienissä 8 päivänä marraskuuta 1968 allekirjoitettavaksi avattua tieliikennettä koskevaa yleissopimusta täydentävään eurooppalaiseen sopimukseen (SopS 32/1986) ja Wienin katsastussopimukseen liittyneessä muussa valtiossa kuin ETA-valtiossa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon tulee olla katsastettu mainittujen sopimusten mukaisesti, jos ajoneuvoa käytetään liikenteessä Suomessa.

164 §

Määräaikaiskatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen sovelletaan, mitä 153, 156—158 ja 162 §:ssä säädetään. Rekisteröintikatsastuksen saa kuitenkin 153 §:ssä säädetystä poiketen suorittaa. Muutos- ja kytkentäkatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuksien luokitukseen sekä ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen muutos- ja kytkentäkatsastuksessa sovelletaan, mitä luokituksesta, hyväksymisestä ja hylkäämisestä määräaikaiskatsastuksessa 154 ja 155 §:ssä säädetään.

7 luku

Tekninen tienvarsitarkastus

165 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö

Teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarkastetaan tarkastuksen suorittajan tarkoituksenmukaiseksi katsomassa laajuudessa tiellä tai muualla käytetyn ajoneuvon kunto siltä osin kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön sekä rekisteriin merkityt tiedot.

Ajoneuvon tekninen tienvarsitarkastus voi sisältää:

- 1) pysähtyneenä olevan ajoneuvon kunnon silmämääräisen tarkastuksen;
- 2) ajoneuvon teknisen kunnon, katsastusten suorittamisen ja muiden säännösten mukaisuuden osoittavien asiakirjojen tarkastuksen;
- 3) ajoneuvon teknisen kunnon tarkastuksen.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun tarkastukseen sovelletaan unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU, jäljempänä *tienvarsitarkastusdirektiivi*, 10 artiklan 3 kohtaa ja liitettä II. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittajan on otettava huomioon kuljettajan mahdollisesti esittämä viimeisin määräaikaiskatsastusta koskeva todistus ja teknistä tienvarsitarkastusta koskeva raportti. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi lisäksi ottaa huomioon kuljettajan esittämän muunkin ajoneuvon kuntoa osoittavan todistuksen. Jos todistus tai raportti osoittaa, että jokin tarkastuskohde on tarkastettu kolmen edellisen kuukauden aikana, kyseistä kohdetta ei tarkasteta uudelleen ilman perusteltua syytä.

Jos poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitos on 198 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla määrännyt ajan, jonka kuluessa ajoneuvossa todettu puutteellisuus on korjattava, puutteellisuudesta ja sen korjausajasta on tehtävä merkintä katsastus- tai rekisteröintitodistukseen taikka rekisteriin.

166 §

Ajoneuvon pysäyttäminen ja tarkastajan oikeudet

Ajoneuvon kuljettaja on velvollinen sallimaan teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamisen. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamiseksi:

1) ajoneuvon kuljettaja on velvollinen vaadittaessa esittämään poliisimiehelle, tullimiehelle ja rajavartiomiehelle sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalle henkilölle ajoneuvon rekisteröinnistä annetun todistuksen, katsastustodistuksen tai muun vaatimustenmukaisuuden osoittavan asiakirjan, jos kuljettaja on velvollinen pitämään sitä mukanaan;

2) poliisimiehellä, tullimiehellä ja rajavartiomiehellä sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalla henkilöllä on oikeus päästä ajoneuvoon sisälle ja tarkastaa se sekä tarvittaessa kuljettaa ajoneuvoa; ajoneuvon tarkastusta ei kuitenkaan saa ulottaa ajoneuvossa oleviin asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä.

Poliisimiehen, tullimiehen ja rajavartiomiehen oikeudesta pysäyttää ajoneuvo ja kuljettajan velvollisuudesta noudattaa poliisimiehen, tullimiehen ja rajavartiomiehen antamia määräyksiä säädetään tieliikennelain 7 luvussa.

167 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen

Tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan ilman ennakoilmoitusta tieliikennelaisissa tarkoitella tiellä tai muussa sellaisessa paikassa, missä ajoneuvon on täytettävä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi kuitenkin ilmoittaa tarkastusten suorittamisesta ennakolta, jos ilmoituksen tarkoituksena on tehostaa ajoneuvoa koskevien säännösten noudattamista. Jos tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan katsastustoimipaikan läheisyydessä, ajoneuvo voidaan määrätä tarkastettavaksi tähän katsastustoimipaikkaan.

Tekniset tienvarsitarkastukset on suoritettava tasapuolisesti ja siten, että niistä ei aiheudu vaaraa tai kohtuutonta haittaa muulle liikenteelle taikka kohtuutonta viivytystä tai muuta kohtuutonta haittaa tarkastettavalle.

168 §

Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annettava raportti

Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annetaan ajoneuvon kuljettajalle raportti, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa niin edellytetään.

Hyötyajoneuvon kuljettajalle teknisestä tienvarsitarkastuksesta annettavasta raportista on käytävä ilmi vähintään tienvarsitarkastusdirektiivin liitteessä IV tarkoitetut asiat.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset raportissa käytettävästä lomakkeesta.

169 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueillaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntijan avustamaan tarkastajaa sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Liikenne- ja viestintävirasto sopivat.

Asiantuntijalla on oltava katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettyessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa.

170 §

Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa todetut puutteellisuudet

Jos ulkomainen toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Suomessa rekisteröidyn tai täällä käyttöön otetun ajoneuvon vakavista vioista tai puutteellisuuksista, jotka on havaittu ajoneuvossa sille ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa, poliisi voi määrätä ajoneuvon 200 §:ssä tarkoitettuun valvontakatsastukseen Suomessa uhalla, että ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ellei sitä ole esitetty poliisin määräämänä aikana valvontakatsastukseen. Tällaista käyttökielossa olevaa ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen.

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada Liikenne- ja viestintävirastolta 1 momentissa tarkoitettut tiedot, jotka se on saanut ulkomaiselta viranomaiselta, jos tiedot ovat välttämättömiä luovutuksen saajalle laissa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien tai veloitteiden hoitamiseksi.

171 §

Teknisiä tienvarsitarkastuksia koskeva tietojen vaihto ja muu yhteistyö

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen on viipymättä ilmoitettava Ahvenanmaan maakunnassa tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa rekisteröidyn tai käyttöön otetun hyötyajoneuvon vakavista vioista ja puutteellisuuksista Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja tarkastuksia suorittavat katsastustoimipaikat sopivat keskenään teknisten tienvarsitarkastusten tilastoinnista ja teknisiä tienvarsitarkastuksia koskevien muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava tienvarsitarkastusdirektiivin 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää kyseisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaista viranomaista ryhtymään 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava tienvarsitarkastusdirektiivin 20 artiklassa tarkoitettut tiedot Euroopan komissiolle

Poliisilla, Tullilla ja Rajavartiolaitoksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa teknisissä tienvarsitarkastuksissa saamansa tässä pykälässä tarkoitettut tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle, jolla on oikeus luovuttaa nämä ja muut tässä pykälässä tarkoitettut tiedot asian-

omaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan komissiolle. Edellytyksenä tietojen luovutukselle on, että tiedot ovat välttämättömiä luovutuksen saajalle laissa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

172 §

Riskiluokitusjärjestelmään sisällytettävät tiedot

Liikenne- ja viestintäviraston on sisällytettävä tienvarsitarkastusdirektiivin 6 artiklassa tarkoitettut tiedot tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/22/EY 9 artiklan nojalla perustettuun riskiluokitusjärjestelmään. Liikenne- ja viestintäviraston on lisäksi sisällytettävä riskiluokitusjärjestelmään tienvarsitarkastusdirektiivin 18 artiklan 1 kohdan nojalla saadut tiedot.

173 §

Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste

Liikenne- ja viestintävirasto toimii katsastusdirektiivin 15 artiklassa ja tienvarsitarkastusdirektiivin 17 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

8 luku

Markkinavalvonta

174 §

Markkinavalvontaviranomainen

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa sekä traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös tämän lain soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvontaviranomaisena. CE-merkinnän osalta Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen vain, jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä.

Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonnasta vastaa Tulli.

Liikenne- ja viestintävirasto on markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1020 tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen mainitun asetuksen liitteen I 2, 18, 20, 23, 26, 27, 30, 31, 34, 43, 44, 60 ja 69 kohdassa tarkoitettujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen sekä niiden järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden osalta.

175 §

Markkinavalvonnassa noudatettavat säännökset

Ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvonnassa noudatetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016) sen 26 ja 27 §:ää lukuun ottamatta, ellei jäljempänä toisin säädetä.

176 §

Ajoneuvojen rekisteröinnin kieltäminen

Sen lisäksi, mitä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 18 §:ssä säädetään, markkinavalvontaviranomaisella on oikeus kieltää ajoneuvon rekisteröinti, jos on kyse mainitun pykälän 1 momentin mukaisesta tilanteesta. Markkinavalvontaviranomainen voi lisäksi antaa mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun määräyksen.

177 §

Korjaavat toimenpiteet

Talouden toimijan velvollisuudesta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin vakavan riskin aiheuttaviin tai vaatimustenvastaisiin ajoneuvoihin, järjestelmiin, komponentteihin, erillisiin teknisiin yksiköihin, osiin tai varusteisiin kohdistuvan riskin poistamiseksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 46 ja 48 artiklassa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 41 ja 43 artiklassa.

Jos talouden toimija laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon velvollisuuden laiminlyöneelle.

178 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytty muu kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen soveltamisalaan kuuluva ajoneuvo on merkittävästi vaatimustenvastainen tai aiheuttaa vakavan riskin, talouden toimijan on aloitettava takaisinkutsu. Talouden toimijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kaikki voimassa olevat takaisinkutsut, korjattavat ajoneuvot ja suoritettujen korjauksien tunnistusmerkinnät heti, kun talouden toimija on aloittanut ajoneuvon takaisinkutsun. Talouden toimija on velvollinen huolehtimaan siitä, että kaikki takaisinkutsun alaiset Suomessa käytössä olevat ajoneuvot korjataan kohtuullisessa ajassa. Talouden toimijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, kun takaisinkutsu on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos talouden toimija ei saa korjattua kaikkia 1 momentissa, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetyn korjausvelvoitteen ja takaisinkutsumenettelyn alaisia ajoneuvoja kohtuullisessa ajassa, talouden toimijan on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto voi estää ajoneuvon käytön ja hyväksymisen katsastuksessa tekemällä suorittamatonta takaisinkutsua, liikennekäytöstä poistoa tai ajokieltoa koskevan merkinnän rekisteriin tai muilla keinoin. Edellytyksenä ajoneuvon käytön ja katsastuksessa hyväksymisen estämiselle on, että ajoneuvon omistajalle tai haltijalle on toimitettu kehoitus ajoneuvon viemiseksi korjattavaksi määräajassa uhalla, että ajoneuvon käyttö ja katsastuksessa hyväksyminen estetään.

Jos talouden toimija laiminlyö 1 tai 2 momentissa taikka autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen

puiteasetuksessa tarkoitetun takaisinkutsua koskevan ilmoitusvelvollisuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönteelle.

9 luku

Järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennus ja korjaus

179 §

Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen

Jäljempänä 180 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto.

180 §

Asennus- ja korjauslupa

Seuraavien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennukseen ja korjaukseen on hankittava lupa valvontaviranomaiselta:

- 1) taksamittari;
- 2) mekaaninen, digitaalinen ja älykäs ajopiirturi;
- 3) ajoneuvon asennettavaksi edellytetty nopeudenrajoitin.

Lisäksi M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-luokan ajoneuvojen paineilmajarrujärjestelmien korjaukseen on hankittava lupa valvontaviranomaiselta. Korjauslupaan sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään asennus- ja korjausluvasta.

Luvassa on määriteltävä luvan oikeuttamien asennus- ja korjaustöiden laajuus.

Lupaa ei vaadita sellaisiin 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden vähäisiin asennus- ja korjaustöihin, joilla ei ole vaikutusta niiden toiminnan tarkkuuteen eikä turvallisuuteen. Lupaa ei myöskään vaadita sellaisiin 2 momentissa tarkoitettujen jarrujärjestelmien vähäisiin korjaustöihin, joilla ei ole vaikutusta niiden toiminnan tarkkuuteen eikä turvallisuuteen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilman lupaa suoritettavista asennus- ja korjaustöistä sekä luvan oikeuttamista korjaustöistä.

181 §

Asennus- ja korjausluvun myöntämisen edellytykset

Järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen asennus- ja korjauslupa on myönnettävä hakijalle, joka täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) hakija on merkitty yritys- ja yhteisötietojärjestelmään;
- 2) hakijalla on käytettävissään asennus- ja korjaustoiminnassa tarvittavat työtilat;
- 3) hakijalla on käytettävissään asennus- ja korjaustoimintaa varten riittävän ammattitaitoinen henkilöstö;
- 4) hakijalla on käytettävissään toiminnan harjoittamiseen vaadittava laitteisto;
- 5) hakijalla on pääsy toimintansa laajuutta vastaaviin ajantasaisiin asennus-, huolto-, korjaus- ja säätöohjeisiin.

Korjaustyöt voidaan jakaa luokkiin vaativuutensa perusteella ja asettaa eri luokille erilaiset vaatimukset. Asentajan ja korjaajan on tallennettava tiedot suorittamistaan asennus- ja korjaustöistä.

Taksamittarin asennukseen ja korjaukseen lupaa ei saa myöntää hakijalle, jonka toiminnasta omistussuhteen kautta tai muutoin vastaa taksiautoilija tai taksiautoilijoiden järjestö.

Lupaa digitaalisen ja älykkään ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen ei saa myöntää, jos hakija harjoittaa kuljetuksia, joihin sovelletaan tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 165/2014.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista työtiloista, laitteistosta, ammattitaidosta ja ohjeista sekä siitä, kuinka tiedot suoritetuista asennus- ja korjaustöistä on tallennettava.

182 §

Luvan oikeuttamat jarrujärjestelmiä koskevat työt

Edellä 180 §:n 2 momentissa tarkoitettujen M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-luokan ajoneuvojen paineilmajarru- ja sähköjarrujärjestelmien korjaamiseen myönnetään:

1) A-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus suorittaa kaikkia jarrujärjestelmiin säätölaitteineen liittyviä korjaus-, huolto-, säätö- ja muutostyömenpiteitä sekä ajoneuvoyhdistelmien jarrusovituksia;

2) B-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus suorittaa jarrujärjestelmien korjaus-, huolto- ja säätötyömenpiteitä, ei kuitenkaan jarrujen sovitus- ja muutostöitä eikä lukkiutumattomien jarrujärjestelmien ja sähköjarrujärjestelmien säätölaitteisiin liittyviä huolto- ja korjaustöitä; B-luvan haltijalla on kuitenkin oikeus vaihtaa kuorman tunteva jarruvoiman säädin ja säätää se ajoneuvon valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti.

B-lupa oikeuttaa luvanvaraista henkilöliikennettä harjoittavan luvanhaltijan, jolle jarrujärjestelmien korjauslupa on myönnetty ennen 1 päivää syyskuuta 1992 ja jolla on käytössään lukkiutumattoman jarrujärjestelmän testaukseen soveltuva laite, vaihtamaan oman kalustonsa lukkiutumattomien jarrujärjestelmien komponentteja.

183 §

Luvan oikeuttamat ajopiirtureita koskevat työt

Edellä 180 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen ajopiirtureiden asentamiseen ja korjaamiseen myönnetään:

1) A-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus asentaa ja tarkastaa ajopiirturi ja sen liitännät sekä tehdä määräysten mukaiset sinetöinnit samoin kuin luvassa erikseen mainitun ajopiirturi-merkin tai -merkkien säädöt, korjaukset ja kotelon sinetöinnit;

2) B-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus suorittaa 1 kohdassa mainitut tehtävät, ei kuitenkaan lupaa korjata tai säätää ajopiirturia tai näihin toimenpiteisiin liittyen sinetöidä kotelo; B-lupa koskee kaikkia hyväksytyä mallia olevia ajopiirtureita; B-lupa oikeuttaa kuitenkin muuttamaan autoon asennettavan ajopiirturin kilometrilukemat mittarinvalmistajan ohjeiden mukaisesti ja pelkästään tähän toimenpiteeseen liittyen sinetöimään kotelon;

3) Da-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus korjata ne digitaaliset ajopiirturit, joiden merkki ja malli on mainittu luvassa, riippumatta digitaalisen ajopiirturin merkistä ja mallista

luvan haltijalla on oikeus asentaa, tarkastaa, tarkistaa ja säännösten edellyttämällä tavalla sinetöidä laite sekä kopioida digitaaliseen ajopiirturiin tallennetut tiedot tai antaa todistus kopioinnin mahdottomuudesta;

4) Db-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus asentaa, tarkastaa, tarkistaa ja sinetöidä digitaalinen ajopiirturi sekä kopioida digitaalisen ajopiirturiin tallennetut tiedot tai antaa todistus kopioinnin mahdottomuudesta.

184 §

Luvan oikeuttamat nopeudenrajoittimia koskevat työt

Jos nopeudenrajoittimen asentaminen, korjaaminen tai säätäminen edellyttää ajopiirturin sinetöinnin murtamista, nopeudenrajoittimen asennus-, korjaus- ja säätöihin oikeuttavan luvan haltija saa suorittaa ajopiirturin uudelleen sinetöinnin, jos luvanhaltijalla on sinetöintioikeus.

185 §

Asennus- ja korjaustöiden rajoitukset

Asennus- ja korjausluvan haltija ei saa suorittaa omistamiensa tai hallitsemiensa ajoneuvojen taksamittarien, ajopiirturien eikä nopeudenrajoittimien asennus-, säätö- ja korjaustöitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske ajoneuvokauppaa harjoittavan yrityksen tai ajoneuvojen maahantuojan omistamia myytävänä tai asiakkaan käyttöön varustettavina olevia ajoneuvoja. Kielto ei koske myöskään linja- tai kuorma-autoliikenteen harjoittajaa tämän suorittaessa hallitsemiensa ajoneuvojen mekaanisten ajopiirturien asennustöitä ja niihin liittyviä sinetöintejä.

186 §

Asennus- ja korjaustöiden valvonta

Tarkastuksen suorittamiseksi valvontaviranomaisella ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus päästä 180 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennusta tai korjausta harjoittavan asennus- ja korjauspaikkaan. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oltava tehtävään soveltuva, vähintään tekniikan ammattikorkeakoulututkinto tai teknikkotasoinen tutkinto ja kokemusta valvottavalta alalta.

Tarkastuksen suorittajan on viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava suoritetusta tarkastuksesta ja siinä havaituista puutteista ja laiminlyönneistä valvontaviranomaiselle. Edellytyksenä on, että tietojen luovutus on välttämätöntä valvontaviranomaiselle laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

Valvontaviranomaisella ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus saada valvontaa varten välttämättömät tiedot asennus- ja korjausluvan haltijalta salassapitosäännösten estämättä.

Valvontaviranomaisella on oikeus saada sille tässä pykälässä tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi virka-apua poliisilta. Virka-apuun sovelletaan, mitä poliisilain 9 luvun 1 §:ssä säädetään.

187 §

Toimenpiteet toiminnassa havaittujen puutteiden johdosta

Valvontaviranomaisen on annettava asennus- ja korjausluvan haltijalle varoitus, jos asennus- tai korjausluvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä. Jos varoituksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, valvontaviranomaisen on ennen varoituksen antamista annettava asennus- ja korjausluvan haltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti.

Valvontaviranomainen voi antaa asennus- ja korjausluvan haltijalle varoituksen, jos on perusteltua syytä epäillä, että asennus- ja korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Valvontaviranomainen voi peruuttaa asennus- ja korjausluvan, jos asennus- ja korjausluvan haltija annetusta varoituksesta huolimatta ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai suorita asennus- ja korjaustyötä asianmukaisesti. Asennus- ja korjausluvan peruuttaminen määrätään olemaan voimassa toiminnassa esiintyneiden puutteiden, rikkomusten tai laiminlyöntien vakauteen suhteutetun määräajan.

Valvontaviranomainen voi peruuttaa asennus- ja korjausluvan kokonaan, jos luvan saamisen edellytyksiä koskevaa puutetta ei ole korjattu 3 momentin mukaisessa määräajassa tai jos toiminnassa esiintynyt puute, rikkomus tai laiminlyönti on vakava tai olennainen eikä lievempää seuraamusta voida pitää riittävänä.

188 §

Väliaikaiset toimenpiteet asennus- ja korjaustoiminnan puutteiden johdosta

Jos on ilmeistä, että asennus- ja korjausluvan haltijan toiminnassa esiintyy puute, rikkomus tai laiminlyönti, joka on vakava tai olennainen ja joka voisi johtaa luvan peruuttamiseen kokonaan, valvontaviranomainen voi väliaikaisesti kieltää asennus- ja korjaustoiminnan harjoittamisen. Väliaikainen kieltäminen on voimassa, kunnes asennus- ja korjausluvan peruuttamista koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 187 §:n nojalla. Asia on ratkaistava ilman aiheutonta viivytystä.

10 luku

Seuraamukset

189 §

Talouden toimijalle määrättävä seuraamusmaksu

Talouden toimija voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, jos se tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) antaa vääriä tietoja 43 tai 78 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 22, 41, 42, 44 tai 45 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 25 tai 42 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 20 tai 37 artiklassa tarkoitettujen hyväksyntämenettelyjen yhteydessä;

2) antaa vääriä tietoja 178 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 52 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 47 artiklassa tarkoitetun takaisinkutsumenettelyn yhteydessä;

3) rikkoo autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 13, 16 tai 18 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 9, 12 tai 14 artiklassa taikka traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 8, 11 tai 13 artiklassa säädettyä velvollisuutta huolehtia siitä, että markkinoilla saataville asetetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit ja erilliset tekniset yksiköt ovat mainittujen asetusten mukaisia ja vaaditulla tyyppihyväksyntämerkillä varustettuja;

4) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 61 tai 62 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 57 tai 58 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 53 tai 54 artiklassa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyä koskevan velvoitteen;

5) rikkoo päästörajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käyttöä koskevaa kieltoa tai päästörajoitusjärjestelmän muuttamista tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi koskevaa kieltoa, josta säädetään:

a) moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2007 5 artiklassa;

b) moottoriajoneuvojen ja moottorien tyyppihyväksynnästä raskaiden hyötyajoneuvojen päästöjen osalta (Euro VI) ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta sekä direktiivien 80/1269/ETY, 2005/55/EY ja 2005/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 595/2009 5 artiklassa;

c) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 168/2013 täydentämisestä ympäristöominaisuuksia ja käyttövoimayksikön tehoa koskevien vaatimusten osalta ja asetuksen liitteen V muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 134/2014 3 artiklassa;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 167/2013 täydentämisestä maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen ja niiden moottorien ympäristöominaisuuksia ja käyttövoimayksikön tehoa koskevien vaatimusten osalta sekä komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/96 kumoamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2018/985 3 artiklassa ja liitteessä I; tai

e) liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1628 8, 11, 13, 15 ja 18 artiklassa;

6) muuttaa ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa tai varustetta siten, että se ei muutoksen jälkeen täytä enää sille suunnitellun tarkoituksen mukaisia vaatimuksia tai kohtuudella ennakoitavissa olevia käyttöolosuhteiden mukaisia vaatimuksia;

7) rikkoo 6 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa;

8) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 55 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 50 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklassa tarkoitettua velvollisuuden hankkia lupa sellaisten osien ja varusteiden markkinoille saatamiseen, jotka saattavat aiheuttaa vakavan riskin keskeisten järjestelmien moitteettomalle toiminnalle;

9) laiminlyö 66 §:n 2 momentin mukaisen tyyppin vaatimustenvastaisuutta koskevan ilmoitusvelvollisuuden;

10) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 33 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 34 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 29 artiklassa tarkoitettua hyväksyntäasiakirjojen muutoksia koskevan ilmoitusvelvollisuuden;

11) laiminlyö 67 §:n 4 momentin mukaisen tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevan sopimuksen muutoksia koskevan ilmoitusvelvollisuuden;

12) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 14 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 10 artiklassa tai traktoreiden tai niiden perävaunujen puiteasetuksen 9 artiklassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa hyväksyntäviranomaiselle tai markkinavalvontaviranomaiselle tiedot vaatimustenvastaisuudesta tai vakavasta riskistä;

13) antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetylle tutkimuslaitokselle, hyväksytylle asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta

poisvetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa;

14) rikkoo 176 §:n nojalla määrättyä rekisteröintikieltoa tai autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 tai 55 artiklan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 46, 48 tai 50 artiklan tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 41, 43 tai 45 artiklan nojalla määrättyä rekisteröinti-, myynti- tai käyttöönottokieltoa; tai

15) laiminlyö 204 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa seloste.

190 §

Nimetylle tutkimuslaitokselle määrättävä seuraamusmaksu

Nimetty tutkimuslaitos voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, jos se tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) antaa vääriä tietoja 43 tai 78 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 22, 41, 42, 44 tai 45 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 25 tai 42 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 20 tai 37 artiklassa tarkoitettujen hyväksyntämenettelyjen yhteydessä;

2) antaa vääriä tietoja 178 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 52 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 47 artiklassa tarkoitetun takaisinkutsumenettelyn yhteydessä;

3) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 81 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 71 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 67 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyn tiedotusveloitteen; tai

4) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 80 artiklan 3 kohdassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 70 artiklan 3 kohdassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 66 artiklan 3 kohdassa sille säädetyn veloitteen.

191 §

Hyväksytylle asiantuntijalle määrättävä seuraamusmaksu

Hyväksytty asiantuntija voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, jos se tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) antaa vääriä tietoja 43 tai 78 §:ssä tarkoitettujen hyväksyntämenettelyjen tai 6 luvussa säädettyjen katsastusmenettelyjen yhteydessä; tai

2) laiminlyö 71 §:ssä säädetyn velvollisuuden.

192 §

Asennus- ja korjaustöitä koskeva seuraamusmaksu

Se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta suorittaa 180 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman mainitussa pykälässä tarkoitettua lupaa tai vastoin 185 §:ssä säädettyä rajoitusta, voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu.

193 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää 189—192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun. Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voi olla suuruudeltaan enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti oikeushenkilön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voi olla enintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, vahingollisuus, kestoaika ja toistuvuus sekä tekijän taloudellinen asema. Seuraamusmaksua ei määrätä, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Tekijälle voidaan tällöin antaa huomautus, jos siihen on aihetta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Sille, jolle on määrätty seuraamusmaksu, ei saa samasta teosta tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli viisi vuotta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

194 §

Ajoneuvorikkomus

Joka ollessaan 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla vastuussa ajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä tai katsastuksesta tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 158 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,
- 2) rikkoo 4, 151, 157, 158, 170 tai 198 §:ssä säädettyä ajoneuvon tai 5 §:ssä säädettyä ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käyttökieltoa tai ajokieltoa,
- 3) laiminlyö 143 tai 146 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,
- 4) rikkoo 99—101 §:ssä säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen tai -kilpien käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
- 5) rikkoo 105 §:ssä säädettyä vaatimusta kansallisuustunnuksen käytöstä,
- 6) käyttää 116 §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai mainitussa pykälässä tarkoitettuja koenumerokilpiä mainitun pykälän vastaisesti,
- 7) käyttää 117 §:ssä tarkoitettua siirtolupaa mainitun pykälän vastaisesti,
- 8) käyttää 118 §:ssä tarkoitettuja siirtomerkkejä mainitun pykälän vastaisesti,
- 9) laiminlyö 119 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää koenumerotodistus tai siirtolupa ajoneuvossa mukana ajon aikana,
- 10) rikkoo 166 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta esittää mainitussa kohdassa tarkoitettu todistus tai asiakirja mainitussa kohdassa tarkoitettulle henkilölle,
- 11) kieltäytyy päästämästä 166 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon sisälle taikka estää mainitussa kohdassa tarkoitettua henkilöä kuljettamasta ajoneuvoa mainitussa pykälässä tarkoitettua tarkastuksen suorittamista varten,
- 12) rikkoo 30 §:n 5 momentissa säädettyä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärikyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa,

13) rikkoo moottoriajoneuvojen ja moottorien tyyppihyväksynnästä raskaiden hyötyajoneuvojen päästöjen osalta (Euro VI) ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta sekä direktiivien 80/1269/ETY, 2005/55/EY ja 2005/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 595/2009 7 artiklassa säädettyä kieltoa tehdä muutoksia kuluvan reagenssin käyttöön perustuviin järjestelmiin tai ajaa ajoneuvoja ilman kuluva reagenssia taikka

14) laiminlyö 12 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena tai huolehtia ajoneuvon liikennekelpoisuudesta luovutettaessa se työntekijän kuljettavaksi, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

195 §

Ajoneuvorikkomuksesta määrättävä liikennevirhemaksu

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään 96 §:n 5 momentissa.

Ajoneuvon kuljettajalle, omistajalle tai pysyvälle haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 3 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 12 §:n 1 momentissa. Mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyvälle haltijalle voidaan määrätä tässä momentissa tarkoitettua rikkomuksesta 40 euron liikennevirhemaksu.

Kuljettajalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää katsastamatonta, rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa 11 §:n tai 200 §:n 1 momentissa säädetyn vastaisesti.

Edellä 83 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteritietoilmoituksen tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta tekemättä jättämisestä voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle 70 euron liikennevirhemaksu.

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa.

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään liikennevirhemaksu määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

196 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle säädetään rikoslain 16 luvun 8 §:ssä.

197 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 194 §:ssä tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi poliisimies, tullimies tai rajavartiomies muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomuksesta epäillylle huomautuksen.

11 luku

Erinäiset säännökset

198 §

Ajokieltoon määrääminen

Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen tiellä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja, jos:

1) teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä laissa tai lain nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) ajoneuvo on käyttökiellossa;

3) ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti.

199 §

Katsastamattoman ja epäkuntoisen ajoneuvon käytön estäminen

Jos poliisi-, tulli- tai rajavartiomies on 198 §:ssä tarkoitettulla tavalla estänyt rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan puutteellisen taikka katsastamattoman ajoneuvon käytön liikenteessä ja määrännyt ajoneuvon ajokieltoon, hänen on tehtävä katsastus- tai rekisteröintitodistukseen taikka rekisteriin ajokieltoa koskeva merkintä. Viranomaisen haltuunsa ottama rekisteröintitodistus tai haltuunsa ottamat rekisterikilvet on toimitettava ajoneuvon omistajan tai haltijan ilmoittamaan katsastustoimipaikkaan, jonka on viipymättä merkittävä ajokielto rekisteriin tai ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle. Hyväksytyin katsastuksen jälkeen rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet on jälleen luovutettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle, jollei ole olemassa muuta 198 §:ssä tarkoitettua perustetta, jonka vuoksi rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet on otettu tai voidaan ottaa pois.

Tieto ajokiellon päättymisestä on tallennettava viipymättä rekisteriin tai siitä on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos ajoneuvon käyttö on estetty 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, poliisi-, tulli- ja rajavartiomies voi antaa todistuksen, jossa annetaan lupa ajoneuvon kuljettamiseen säilytettäväksi taikka korjattavaksi lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa, ja korjauksen jälkeen katsastettavaksi sille erikseen tilattuna aikana. Todistuksessa on mainittava, minne ja miten ajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan todistus on voimassa.

Jollei viranomaisen 1 momentissa tarkoitetulla tavalla haltuunsa ottamaa rekisteröintitodistusta tai haltuunsa ottamia rekisterikilpiä noudeta katsastustoimipaikasta kolmen kuukauden kuluessa haltuunotosta, rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet tuhoetaan.

200 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että on aiheellista suorittaa ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus, hän voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen. Liikenne- ja viestintävirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 152, 154—160 ja 162 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

Ajoneuvoa saa kuitenkin 1 momentista poiketen käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen.

Poliisi-, tulli- tai rajavartiomies voi määrätä valvontakatsastuksen tarkastuskohteet. Valvontakatsastukseen määrännyt tekee tästä merkinnän katsastus- tai rekisteröintitodistukseen taikka tallentaa sitä koskevan tiedon rekisteriin. Katsastustoimipaikan on tallennettava rekisteriin valvontakatsastuksesta ajoneuvon ajokielloon liittyvät tiedot ja ajoneuvon matkamittarin lukema katsastushetkellä.

Rekisteröintikatsastusta vastaavaksi laajennetun valvontakatsastuksen yhteydessä on tarkastettava ajoneuvon kunto.

Ajoneuvo on hylättävä valvontakatsastuksessa, jos ajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä.

Valvontakatsastus ei korvaa määräaikaiskatsastusta. Jos valvontakatsastukseen määrätyle ajoneuvolle suoritetaan määräaikaiskatsastus, ajoneuvon hyväksyminen määräaikaiskatsastuksessa korvaa valvontakatsastuksen.

201 §

Ajoneuvojen kunnan ja liikennekelpoisuuden valvonta

Ajoneuvojen tämän lain mukaista kuntoa ja liikennekelpoisuutta valvovat poliisi ja rajavartiolain (578/2005) 20 §:ssä säädetyllä toimialueella Rajavartiolaitos. Myös Tulli valvoo ajoneuvojen kuntoa ja liikennekelpoisuutta omalla toimialallaan.

202 §

Auton ja sen perävaunun hyväksynnässä sovellettavat mittojen ja massojen raja-arvot

Auto ja sen perävaunu, johon sovelletaan tiettyihin luokkiin kuuluvien moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen massoista ja mitoista ja direktiivin 70/156/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 97/27/EY, voidaan mainitun direktiivin 7 artiklan mukaisesti hyväksyä liikennekäyttöön tieliikennelain 125 ja 126 §:ssä sekä mainitun lain liitteessä 7.1 ja 7.2 säädettyjen mittojen mukaisena. Auto ja sen perävaunu, johon sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 661/2009 täytäntöönpanosta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen massojen ja mittojen tyyppihyväksyntävaatimusten osalta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta annettua komission asetusta (EU) N:o 1230/2012, voidaan mainitun asetuksen 6 artiklan mukaisesti hyväksyä liikennekäyttöön tieliikennelain 125 ja 126 §:ssä sekä mainitun lain liitteessä 7.1 ja 7.2 säädettyjen mittojen mukaisena.

203 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen edellyttämät ajoneuvon katsastuksessa tai teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarvittavat ajoneuvon valmistajan erityisohjeet.

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 tai 2 momentissa tarkoitettun velvollisuutensa, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaisissa tarkoitettun uhkasakon velvollisuuden laiminlyöneelle.

204 §

Seloste

Jos muun kuin tyyppihyväksytyyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käyttötapa tai asennus vaikuttaa olennaisesti liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön eikä käyttötapa tai asennus ole ilman ohjetta ilmeistä, luovuttajan on annettava ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen mukana uutena myytäessä tai muuten uutena luovutettaessa suomen- ja ruotsinkielinen seloste ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen oikeasta käyttötavasta ja asennuksesta, ajoneuvon asennettavaksi tarkoitettun järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen asentamisesta ajoneuvon sekä muista tarpeellisiksi katsottavista seikoista.

Selosteen voi antaa erillisenä taikka kiinnittää, leimata tai muutoin merkitä ajoneuvon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen tai sen pakkaukseen taikka tuotteen ostajalle tai muulle saajalle annettavaan kauppalaskuun tai muuhun toimituskirjaan. Selosteeseen on, milloin se on tarpeen, merkittävä, millaiseen tai minkä ikäiseen ajoneuvon kiinnitettäväksi järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste myydään tai muutoin luovutetaan.

205 §

Tyyppihyväksynnän ja markkinavalvonnan toimivuuden arviointi

Liikenne- ja viestintäviraston on tarkastettava ja arvioitava tyyppihyväksyntätoimintansa ja markkinavalvontatoimintansa toimivuutta. Arvioinnin tulokset ja niitä koskeva tiivistelmä on toimitettava vähintään kerran neljässä vuodessa liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintäministeriön on arvioitava Liikenne- ja viestintäviraston tyyppihyväksyntätoiminnan ja markkinavalvontatoiminnan toimivuutta. Liikenne- ja viestintäministeriön on toimitettava toimivuutta koskevat tulokset Euroopan komissiolle ja autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 11 artiklassa tarkoitetulle täytäntöönpanon valvonnan tietojenvaihtofoorumille. Liikenne- ja viestintäministeriön on julkaistava arviointien tuloksia koskeva tiivistelmä verkkosivuillaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on raportoitava Euroopan komissiolle ja täytäntöönpanon valvonnan tietojenvaihtofoorumille siitä, miten se on ottanut huomioon foorumin antamat autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut suositukset.

206 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Ajoneuvon hyväksyntää koskevaan päätökseen sekä katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämän lain nojalla tehtyä muuta kuin 189—192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

12 luku

Voimaantulo

207 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan:

1) ajoneuvolaki (1090/2002), jäljempänä *kumottu laki*, lukuun ottamatta 25 §:n 2 momenttia ja 27 a §:n 1 momentin 8 kohtaa, jotka ovat voimassa 1 päivään syyskuuta 2021;

2) ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annettu valtioneuvoston asetus (1455/2019).

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottuun lakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

208 §

Siirtymäsäännökset

Kumotun lain nojalla myönnetyt luvat, päätökset ja sopimukset jäävät voimaan.

Ennen lain voimaantuloa käyttöön otetun ajoneuvon voimaantuloa seuraavan määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä määräytyy lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, jonka jälkeen noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Muut kuin 207 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kumotun lain nojalla annetut asetukset ja määräykset jäävät voimaan, kunnes niistä toisin säädetään tai määrätään.

Tämän lain 13 §:n 7 momenttia sovelletaan uusiin M-luokan ajoneuvoihin, jotka on saatettu markkinoille 1 päivänä maaliskuuta 2021 tai sen jälkeen.

Helsingissä 15.1.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka